

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Merkez Birliği adına
Prof. Dr. Veysel AYHAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İrfan GÜNDOĞDU

Kapak Görsel

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi
Başkanlığı arşivinden alınmıştır.
Fotoğraf: "Ahmet Fatih Sönmez / VAN"

Yayın Türü

Yaygın Süreli Yayın
3 Ayda Bir Yayınlanır

Basım Tarihi

03.07.2014

Dağıtım

PTT Kargo

Yönetim Yeri

Cevizlidere Mahallesi 1249. Sokak
Batuhan Ap. No: 7/20 - 06520
Çankaya - ANKARA
Tel: 312 442 88 02 (Pbx)
Fax: 312 442 88 18
e-mail: bilgi@turkiyekoyunkeci.org

Yapım Ajansı

ajansâlâ
planlama iletişim kurumsal yayıncılık

Kurumsal Yayıncılık ve Paz.İletişimi
Tel: 312 447 48 25

Baskı

MATTEK Matbaa Basım Yayın
Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti.
Ağaç İş. Sanayi Sitesi
1354 Cad. 1362 Sok. No:35
İvedik/ANKARA - Tel: 312 433 23 10

ISSN

2148-2799

Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri
Dergisi basın ahlak kurallarına uymayı
taahhüt eder. Yayımlanan yazıların
sorumlulukları sahiplerine ait olup,
Birliğimiz görüşlerini yansıtmamaktadır.
Dergide yayımlanan yazılar, kaynak
gösterilmek koşuluyla, diğer yayın
organlarında yayımlanabilir. Gönderilen
yazılar iade edilmez.

bu sayıda

Bizden Size

2

**GIDA TARIM VE
HAYVANCILIK BAKANI
MEHMET MEHDİ EKER'E
ZİYARET**

3

**TOPRAK BAYRAMI
ETKİNLİĞİNE
KATILDIK**

4

**DIYARBAKIR'DA
"SÜRÜ YÖNETİMİ
ELEMANI" SERTİFİKA
DAĞITIM TÖRENİ**

12

**2014 YILI
İL BİRLİKLERİ 2.İSTİŞARE
VE EĞİTİM TOPLANTISI
GERÇEKLEŞTİRİLDİ**

6

**UŞAK'DA
KOYUN KEÇİ
GENETİK İSLAH
ÇALIŞTAYI
TOPLANDI**

14

ANADOLU EXPO CANLI HAYVAN FUARI TÜRKİYE'DE İLK DEFA İZMİR'DE AÇILDI	20
KONYA'DA KEPENEK GİYME TÖRENİ VE KOYUNCULUK PANELİ	23
KOYUNLARDA SÜRÜ YÖNETİMİ ve KAYIT TUTMANIN ÖNEMİ Prof. Dr. Zafer ULUTAŞ / Dr. Yüksel AKSOY	31
FRANSA VE AVUSTURYA'DA SÜT KEÇİSİ YETİŞTİRİCİLİĞİ VE TÜRKİYE'DEKİ YETİŞTİRİCİLER İÇİN BAZI ÖNERİLER Dr. Şükrü DURSUN / Dr. Ahmet Hamdi AKTAŞ	34
ZENGİN BESİN İÇERİKLİ KEÇİ SÜTÜNÜN TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ DURUMU Prof. Dr. Özer KINIK / Araş. Gör. Ecem AKAN	38

Sürdürülebilir Üretime Artan Destek...

Değerli okuyucularımız;

Üç ayda bir çıkardığımız dergimizin 3. sayısı ile yeniden birlikteyiz. Bu üç aylık süreçte de küçükbaş hayvancılığımız için çok önemli gelişmeler oldu.

Görevde bulunduğu andan itibaren bugüne kadar küçükbaş hayvancılığa verdiği desteklerle tüm camiamızın gönlünde taht kuran Sayın Bakanımız ve Bakanlığımızın değerli yöneticileri, her geçen gün desteklerine yenilerini ekleyerek aslında sürdürülebilir üretime destek vermeye devam ediyorlar.

2013 yılı anaç koyun keçi destekleme ödemeleri Mayıs ayı sonuna doğru gerçekleştirildi.

2014 yılı tarımsal desteklemeler kararnamesi kapsamında çoban (sürü yöneticisi) istihdam edecek işletmelere 5 bin lira destekleme getirildi. Merkez Birliğimiz ve Mesleki Yeterlilik Kurumunca ortaklaşa hazırladığımız Çoban Ulusal Meslek standardı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bir yandan halk elinde küçükbaş hayvan ıslahı ülkesel projesi uygulaması emin adımlarla devam ederken bir yandan da bu yıl başlayan ve devam edecek olan sürü yönetimi elemanı kurslarında yaklaşık 5 bin kişi sertifikalarını alarak sürü yöneticisi oldu.

35 ilimizi kapsayan projeler kapsamında yetiştiricilerimizin hayvanlarını barındırdığı ağılların yapımı veya onarımı için % 50 hibe desteği ile ıslah çalışmalarının başarısında önemli rol oynayan damızlık koç ve teke alımları için % 80 hibe desteği sağlandı.

Bütün bu destekler Cumhuriyet tarihinde ilk kez olmak üzere küçükbaş hayvancılığın verimli ve sürdürülebilirliği açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Sonuç itibariyle Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız küçükbaş hayvancılığımızın gelişimi için ne yapmak gerekiyorsa onları adım adım uygulamaya koyuyor. Tüm bu çalışmalar için Merkez Birliğimiz Yönetim Kurulu olarak Sayın Bakanımız Mehdi Eker'e yaptığımız ziyarette kendisine teşekkürlerimizi sunarken Birliklerimizin bize ilettikleri bazı sorunlarla, taleplerimizi ve önerilerimizi değerlendirme fırsatımız oldu. Sayın Bakanımızın yönetim kurulumuzu kabulünde gerekenlerin yapılacağını ve desteğe devam edileceğini kendisinden duymak bizleri son derece memnun etti.

Değerli okuyucularımız; Bakanlığımız cephesinde bu güzel gelişmeler yaşanırken bizler de bu üç aylık süreçte gerek Merkez Birliğimiz ve gerekse İl Birliklerimiz olarak faaliyetlerimizi yoğunlaştırdık.

Çeşitli illerimizde düzenlenen panel, konferans, fuar gibi etkinliklere katılarak küçükbaş hayvancılığa katkı sunmaya gayret ettik. Üniversitelerimiz ve Araştırma Enstitülerinde görev yapan akademisyenlerimiz ve araştırmacılarımız ile sürekli iletişim halinde bulunmaya devam ediyoruz. Bu manada Uşak ilimizde Koyun Keçi Genetik Islah Çalıştayı'nı gerçekleştirdik. Kuşadası'nda entansif ve modern anlamda ülkemizin sayılı süt keçisi yetiştiricileri ile birlikte olduk.

Prof. Dr. Veyisel AYHAN
Genel Başkan

Diyarbakır ve Konya'da düzenlenen sürü yönetimi elemanı sertifika dağıtım törenlerinde çobanlarımızın yanında olduk. İl Birliklerimizin değerli başkanları ve personelinin katılımı ile Antalya'da ikinci istişare toplantımızı gerçekleştirdik. Burada yaptığımız görüşmeler neticesinde yönetmeliğimiz, kuruluş belgelerimiz ve çıkarılacak olan yasamıza ilişkin görüşlerimizi Bakanlığımıza bildirdik.

Diğer yandan Uluslararası Hayvan Kayıt Komisyonu'nun (ICAR) Almanya Berlin'de yapılan toplantısında Birliklerimizi ve küçükbaş hayvancılığımızı tanıtmaya imkanı bulduk. Böylece ICAR'a üye olma adına da ilk adımı atmış olduk.

Yukarıda vurguladığımız tüm bu olumlu gelişmelerin yanında sektörümüz açısından dönem dönem bazı problemlerle de karşılaşmaktayız. Özellikle bu dönem üreticilerimizin yılda bir kez pazarlayıp gelir elde ettikleri kuzu ve oğlaklarını gerçek değerlerinin altında pazarlamak zorunda kalmaları önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmıştır. Yetiştiricilerimizin et ve süt ürünlerini pazarlama konularında Merkez Birliğimiz ve Birliklerimizin yapacakları tanıtım organizasyonları ile bu sorunun da aşılabileceğini ümit etmekteyiz.

Bu sayımızda da faaliyetlerimize ilişkin haberler ile teknik konulardaki makaleleri ilginize sunarken çalışmalarımızın nihai noktasında yer alan yetiştiricilerimize sağlıklı, bereketli ve bol kazançlı günler dileklerimizle idrak ettiğimiz Ramazan-ı Şerifin İslam alemi ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyoruz....

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER'E ZİYARET

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği heyetini 29 Mayıs 2014 tarihinde makamında kabul etti.

Hayvancılık Genel Müdürü Mustafa Kayhan, Gıda ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Habib Can, Tarım Reformu Genel Müdür Vekili Dr. Gürsel Küsek ve Genel Müdür Yardımcısı Faruk Fıratoğlu ile Et ve Süt Kurumu temsilcilerinin de bulunduğu kabulde Merkez Birliği heyetinde Genel Başkan Prof.Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Yönetim Kurulu Üyeleri Hasan Çakır, Necmettin Aygün, Ethem Doğan, Mehmet Şirin Aydoğdu, Genel Sekreter Veysel Ören ve Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu yer aldı.

Genel Başkan Prof.Dr. Veysel Ayhan ve beraberindeki heyet, öncelikle göreve geldiğinden bu yana küçükbaş hayvancılığa verdiği desteklerden dolayı Bakan Eker'e teşekkür ederek bir takım sorunlara ait çözüm önerilerini bildirdiler.

Kabul esnasında, kuzu kesimi ve taban fiyat belirleme, anaç koyun keçi destekleme ödemeleri, 5966 sayılı yasa, soykütüğü tutma yetkisinin Birliklere verilmesi, koç teke

istasyonlarının kurulması, işletmelere verilen çoban desteği, 4342 sayılı Mera yasasında değişiklik, Tarsim sigorta işlemleri ve tarım danışmanları konularında mevcut sıkıntılar dile getirildi ve çözüme yönelik taleplerde bulunuldu.

Kabulde sorunları ve talepleri dinleyen Bakan Eker, bazı talepleri makul karşılarken bazıları için de Birliklere büyük sorumluluklar düştüğünü ifade etti. 2006 yılından beri küçükbaş hayvancılığa çok önemli destekler verildiğini vurgulayan Bakan Eker, daha güzel bir noktaya gelmesi için Birliklerin işlerini profesyonelce yapmaları ve sürekli kendilerini geliştirmeleri gerektiğini belirterek bundan sonraki süreçte de

destek vermeye devam edeceklerini söyledi.

Kabul sonunda Genel Başkan Prof.Dr. Ayhan tarafından, "Damızlık Koyun Keçi Dergisi" 2. sayısının kapağını tasvir eden bir çalışmanın Bakan Eker'e takdim edilmesiyle ziyaret tamamlanmış oldu.

67 Yıl Sonrasında Düzenlenen

TOPRAK BAYRAMI ETKİNLİĞİNE KATILDIK

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca 16 Haziran 2014 tarihinde Toprak Bayramı Haftası dolayısıyla bir etkinlik düzenlendi. Etkinliğe, başta Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker olmak üzere Bakanlık bürokratları ve çok sayıda sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve üreticiler katıldı. Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Yönetim Kurulu Üyeleri Necmettin Aygün, Hasan Çakır, Özer Türer ve Mehmet Şirin Aydoğdu ile birlikte bazı İl Birliklerinin Başkan ve yöneticileri ve yetiştiricileri de etkinlikte yer aldı.

Törende bir konuşma yaparak, herkesin geldiği yerin de, gideceği yerin de toprak olduğuna dikkati çeken Bakan Eker, 67 yıl boyunca kutlanmayan Toprak Bayramı'nın birkaç yıl önce kutlanmaya başladığını anlattı. Kalkınma, gelişme ve refah artışının çok önemli olduğunu belirten Bakan Eker,

"Ama bütün bunlar yapılırken, alternatifi olduğu halde, başka bir alanda yapılması mümkün olduğu halde, sadece daha çok rant, daha çok gelir ve daha çok kazanç uğruna eğer toprak harcanıyorsa, eğer toprak harcanıyorsa, tahrip ediliyorsa bu aslında bu bir kazanç değil, önemli ve büyük bir kayıptı. Biz bu anlayışla, bu idrakla, bu bilinçle Toprak Bayramı'nın yeniden kutlanmasını, Türkiye'nin gündemine yeniden getirilmesini arzuladık" diye konuştu. Toprağa hiçbir canlının insan kadar zarar vermediğini vurgulayan Bakan Eker, kısa vadeli kar düşüncesiyle toprağa zarar verildiğini, aslında uzun vadeli düşünüldüğünde, varlık nedeni olan toprağın bu kadar kolay gözden çıkarılmayacağını söyledi. Bakan Eker, "Bu ancak cehaletle mümkün. Böyle bir cehalette ancak diploma ile mümkün. Diploma olmadan toprakla ilgili bu kadar cehalet gerçekleşmez" ifadesini kullandı.

"İşimiz zor, insanlar kısa zamanda çok para kazanmak

istiyor" diyen Bakan Eker, tarım arazilerinin korunmasına yönelik 2005 yılında yürürlüğe giren Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile tarım arazilerinin amacı dışına çıkarılmasının zorlaştığını belirtti. Eker, "Bu kanun uygulamaya girdikten sonra müracaat edip de uygun görülmeyen, reddedilen ve böylece aslında kurtarılan üretim yapılabilir tarım arazisinin miktarı 4,5 milyon dönüm. 4,5 milyon dönüm tarım arazisi kurtarıldı. Eğer kanun çıkmamış olsaydı,

Bakan Eker, çok kısa vadeli bir kar düşüncesiyle toprağa zarar verildiğini, aslında uzun vadeli düşünüldüğünde varlık nedeni olan toprağın bu kadar kolay gözden çıkarılmayacağını söyledi.

o arazi üstünde ömrü en fazla 100 yıl sürecektir beton bir bina olmuş olacaktır. Betonun ömrü bu, en fazla 100 yıl ama toprağa sonsuza kadar zarar veriyor" dedi. Tarım arazilerinin bölünmesinin engellenmesine yönelik düzenlemenin aynı zamanda köyden kente göçün de önüne geçeceğini belirten Bakan Eker, bir ailenin karnını doyuracak kadar büyüklükte arazi imkanının sunulması halinde bu tür göçün önlenebileceğine işaret etti. Türkiye'de tarımsal desteklere ilişkin bilgi veren Bakan Eker, IPARD kapsamında 42 ilde projelere yüzde 65'e kadar hibe destek verildiğini anlattı. Türkiye genelinde toprağın korunması için nitrat analizleri yaptıklarını belirten Bakan Eker, belirli büyüklükteki işletmelere gübre desteği verdiklerini ancak bunun için toprak analizi istediklerini, analiz bedelini de Bakanlığının ödediğini söyledi. Bakan Eker, toprak sınıflarının tespiti çalışması kapsamında 2003-2014 arasında 5 milyon 270 bin hektar alanda yapıldığını bildirdi.

Tarım Reformu Genel Müdürü Gürsel Küsek, Toprak Bayramına yönelik ilk kutlamaların dün Konya'da 1 milyon fidan dikilerek gerçekleştirildiğini ve 301 ağacın da Soma'da şehit olan madencilerin adına tescil edildiğini bildirdi. TEMA adına konuşan Mahir Gürbüz, sivil toplum kuruluşlarının demokratik katılımına en önemli örneğin 2005 yılında yürürlüğe giren Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu olduğunu söyledi. Tarım arazilerinin bölünmesinin engellenmesine yönelik düzenlemenin çok önemli bir kilometre taşı olduğunu vurgulayan Gürbüz, "Artık arazi parçalanmayacak" dedi.

Bakan Eker, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği, İzmir, Balıkesir, Manisa, Denizli, Aksaray, Eskişehir ve Gümüşhane İl Birliklerimizin açtıkları stantları ziyaret etti. Merkez Birliğimiz ve İl Birliklerimizin sergilenen yöresel ürünlerle birlikte koyun keçi et ve süt ürünleri ziyaretçilerin yoğun ilgisini çekti.

2014 YILI İL BİRLİKLERİ 2. İSTİŞARE VE EĞİTİM TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

2014 Yılı İl Birlikleri 2. İstişare ve Eğitim Toplantısı 21-24 Nisan 2014 tarihlerinde Antalya Lake River Side Oteli'nde gerçekleştirildi.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Dr. Nahit Yazıcıoğlu, Bakanlık, İl Birlikleri ve Merkez Birliği olarak bir aile olduğunu ve hedefe giderken birlik ve beraberlik içinde olunması halinde sonuç alınabileceğini söyledi.

Toplantıya Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı temsilcileri, Et ve Süt Kurumu temsilcisi ile Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri ve İl Birliklerinin Yönetim Kurulu Başkanları ile Sorumlu Müdürleri katıldı.

Genel Sekreter Veysel Ören'in açılış konuşması ile birlikte saygı duruşunda bulunuldu ve ardından İstiklal Marşımız okundu.

İlk konuşmayı yapan Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, salonda bulunanlara hitaben

katılımlarından dolayı teşekkür ederek toplantıdan faydalı sonuçların çıkması temennisinde bulundu. Ayhan, küçükbaş hayvancılığın genel bir değerlendirmesini yaparak küçükbaş hayvan sayısında son yıllarda kaydedilen artışla Avrupa'da ilk sıraya çıktığını, geçtiğimiz günlerde Azerbaycan'a keçi ihraç edildiğini ve yakın bir zamanda Türkmenistan'a koyun ihracatı yapılacağını söyledi. İslah çalışmalarını da önemine vurgu yapan Ayhan, teknik elemanların işletmeleri daha sık ziyaret etmeleri gerektiğini dile getirdi. Sürü yönetimi elemanı eğitimleri, çobanlık desteği ve çobanlığın meslek olarak ulusal standardının çıkmış olmasının önemine işaret ederek önümüzdeki süreçte alt yapısı uygun Birliklere küpeleme yetkisinin verilmesini belirtti. Ayhan Kuruluş belgesi ile ilgili yapılacak çalışmalarda Birliklerin görüşlerine itibar edilmesi gerektiğini ifade ederek bu toplantıdan verimli sonuçlar çıkmasını diledi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Dr. Nahit Yazıcıoğlu da yaptığı konuşmada Genel Müdürlüğün sorumluluklarını anlatarak küçükbaş hayvan hastalıkları, koyun ve keçilerin kayıt altına alınması, küpeleme işlemleri ve Birliklerin çalışma konuları

içine giren hususlarda bilgiler sunarken Yetiştiricilerin var olan sorunlarının kısa sürede giderilmesi için çalışıldığını söyledi. Yazıcıoğlu, sorunların giderilmesinde Merkez Birliği ve İl Birliklerine çok önemli görevler düştüğünü, yetiştiricilerin bilinçlendirilmesi gerektiğini söyledi. Yazıcıoğlu, Bakanlık, İl Birlikleri ve Merkez Birliği olarak bir aile olduğunu ve hedefe giderken birlik ve beraberlik içinde olunması halinde sonuç alınabileceğini söyledi.

Hasan ÇAKIR

Veysel ÖREN

Vedat KOÇ

İrfan GÜNDOĞDU

Kuruluş belgesi ve Genel Kurul Çalışmaları ile ilgili görüşmelere geçmeden önce bir konuşma yapan Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, yeni yayınlanan kuruluş belgesi ile ilgili görüşlerini dile getirirken Birliklerin sıkıntı yaşayabileceği maddelere dikkat çekti. Bir sivil toplum örgütü olarak sahada yaşanan sıkıntıları çok iyi bildiklerini ifade eden Çelik, bu nedenle Bakanlığın ilgili birimleriyle istişare etmek suretiyle kuruluş belgesinin Merkez Birliği ve İl Birlikleri tarafından hazırlanması gerektiğini söyledi. Genel Başkan Yardımcısı Çelik, yeni kuruluş belgesinde yer alan bazı maddeler hakkındaki görüşlerini sunarken Bakanlığın ilgili birimlerinden eksikliklerin giderilmesi yönünde gerekli çalışmalar yapılmasını istedi. Mali durumu çok iyi olmayan Birliklere de destek olunması gerektiğini ifade eden Çelik, birlik ve beraberlik mesajları vererek konuşmasını sonuçlandırdı.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği

Yönetim Kurulu Üyesi Ethem Doğan'ın yönetiminde gerçekleştirilen öğleden sonraki oturumda Merkez Birliği İdari ve Mali İşler Müdürü Vedat Koç tarafından yeni kuruluş belgesinde yapılmış olan değişikliklere ilişkin bir sunum gerçekleştirildi. Daha sonra katılımcıların soruları Merkez Birliği Avukatı Serhat Pak tarafından cevaplandırıldı. Pak, uygulamadaki sıkıntılardan bahsederek kuruluş belgesi ve genel kurullarda yapılacak çalışmalara ilişkin bilgilendirmede bulundu.

Toplantının ikinci gününde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Dr.Nahit Yazıcıoğlu'nun başkanlığında gerçekleştirilen ve Tarım Reformu ve Politikalar Genel Müdürlüğünden Filiz Ekmen ve Ziya Okumuş'un da yer aldığı oturumda kuruluş belgesi ve genel kurullar sürecine ilişkin konular görüşüldü.

Toplantının diğer bir bölümünde de Et ve Süt Kurumu Hayvan Alım Şube Müdürü İbrahim Sarıtosun, katılımcıların

taleplerini dinlemek adına toplantıya görevlendirildiğini söyleyerek kurumunun çalışmaları hakkında bilgiler sundu.

Toplantının ikinci gününün son bölümünde Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Sekreteri Veysel Ören tarafından 2014 yılı anaç koyun keçi desteklemeleri hakkında bir sunum gerçekleştirildi. Sunum sonrası soru cevap bölümüyle ikinci gün programı tamamlandı.

Toplantının son gününde ise Merkez Birliği İdari ve Mali İşler Şube Müdürü Vedat Koç, İdari ve Mali Mevzuat, Personel Yönergesi Taslağı, Satın Alma Yönergesi, Yolluk Yönergesi, Muhasebe ve Bütçe Yönergesi konularında katılımcıları bilgilendirirken, Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu'da İletişim, Halkla İlişkiler ve Tanıtım konulu bir sunum gerçekleştirdi.

Sunumların ardından Genel Başkan Prof. Dr. Veysel Ayhan'ın yaptığı kısa bir değerlendirme konuşmasıyla toplantı sonuçlandırıldı.

2014 yılı ikinci İstişare Toplantısının ana konusu kuruluş belgesi ve Genel Kurul çalışmaları ile ilgili görüşmelerdi. Toplantının bir diğer bölümünde ise eğitime yönelik sunumlar gerçekleştirildi.

Genel Başkan Yardımcımızın Kaleminden

BARDAĞIN DOLU TARAFINDAN BAKMAK

Nihat ÇELİK
TÜDKİNEB
Genel Başkan Yardımcısı

Son yıllarda ülkemiz her alanda büyük gelişim göstermiş ve bugün gelinen noktada dünyanın sayılı ve saygın ülkeleri arasındaki yerini almıştır. Ancak ne gariptir ki bu olumlu gelişmeleri görmek yerine daha çok olumsuzluk arayarak gündem oluşturma gayreti hakim olmuştur.

Bu makalemde iştiğal konumuz olması nedeniyle küçükbaş hayvancılığımızda görmemiz gereken olumlu, güzel işlere dikkatinizi çekmek istiyorum. Yapılan onca işe rağmen bugün küçükbaş hayvancılığımızın halen sorunları olsa da ben bardağın dolu tarafına bakmak istiyorum...

Koyunculuk Türk ulusunun tarihi boyunca uğraştığı en önemli hayvan yetiştiriciliği dallarından biridir ve et üretimi, süt ve süt ürünleri, yün ve deri üretimi açısından ülke ekonomisinde önemli yer tutmaktadır. İhtiyaç duyulduğunda köylü için koyunculuk kasadır, en yakınındaki bankadır. Koyun ve keçi yetiştiriciliği; köyden kente göçün önlenmesinin çaresidir, işsizliğin bir çözüm yoludur. Küçükbaş hayvancılık köylünün altın bileziğidir.

Geniş mera alanları, zengin florası, dağları ve yaylaları ile coğrafyamızın sunduğu önemli fırsatlardan birisi olan küçükbaş hayvancılık, temel bir ekonomik faaliyet olarak tarihten bu güne yapılagelmiştir. Hayati önemi olan besinlerin üretilmesi ve geniş bir nüfus kesimine istihdam sağlaması bakımından büyük önem taşıyan bu sektör aynı zamanda sosyal boyutuyla da düşünülmesi ve önem verilmesi gereken bir alandır.

Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği aynı zamanda etrafında sosyal ilişkilerin örgütlendiği binlerce yıllık bir üretim geleneğidir.

Son on yıla baktığımızda ; Küçükbaş hayvan yetiştiricisi örgütlü hale gelmiş ve Bartın ilimiz haricinde 2006 yılı itibariyle 80 ilde kuruluşlarını tamamlamıştır. Mevcut gen kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi için hem küçükbaşta, hem de büyükbaşta ülkesel boyutta projeler ilk kez uygulanmış olup bu amaçla yetiştiricilere hayvan başına destek ödenmektedir. Hükümetimiz nezdinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın verdiği teşvik ve desteklemeler sonucunda özellikle son üç yılda koyun sayımız 29 milyon 300 bine keçi sayımız ise 9 milyon 300 bine ulaşarak kayda değer bir artış sağlanmıştır. Küçükbaş hayvancılığımızı yeniden ayağa kaldıran ve çok büyük destek veren başta Bakanımız Mehmet Mehdi Eker'e ve Bakanlık camiasına teşekkür ediyorum.

Ülkemizde hayvan varlığında azalma, hayvansal ürünlerde verim kaybı, meraların etkin ve verimli kullanılmaması gibi sorunları ortadan kaldırmak amacıyla eğitimli sürü yöneticilerine olan ihtiyaç nedeniyle çobanlara yönelik yapılan eğitim çalışmaları daha önce hiç yapılmayan uygulamalardır.

Bugün, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi arttırmak, tarımsal ürünlerin ekonomik bir şekilde elde edilmesini sağlamak amacıyla çiftçi eğitimlerine özel önem verilmekte, buna ilişkin çeşitli program, kurs ve projeler hayata

geçirilmektedir. Bu çerçevede düzenlenen kurslarda Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü onayı ile modüler eğitim programları uygulanmakta ve söz konusu modüler eğitim programı kullanılarak il, ilçe milli eğitim müdürlükleri, veya il, ilçe halk eğitim merkezi müdürlükleri, Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birlikleri ile işbirliği halinde çobanlık eğitimleri verilmektedir. Küçükbaş hayvancılık sektöründe yapılan çoban eğitimleri ile kırsalda yaşayan işsiz gençler için yeni bir iş kapısı açmak, çobanlığın bir meslek haline gelmesi ve köyden kente göçü engellemesi hedeflenmiştir ve bu konuda da Mesleki Yeterlilik Kurumunun görevlendirdiği Merkez Birliğimizce Ulusal Meslek Standardı hazırlanmış ve Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece çobanlarımıza sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınma yolu açılmıştır.

En önemli konulardan biri de şüphesiz Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgemizde yaşanan terör olaylarıydı. Geçmişte terör olaylarından özellikle hayvancılık sektörümüz çok büyük zararlar gördü. Türkiye'nin can damarı olan koyun, keçi yetiştiriciliği yıllar öncesine baktığımızda dış ülkelere ihraç eder bir konumdaydı. Ancak yaşanan olaylardan dolayı köylerimiz boşaldı. Yetiştiricilerimiz koyunculuktan elini ayağını çekti. Yaylalarımız, meralarımız güvenlik açısından kullanılamaz hale geldi. Küçükbaş hayvancılık meraya dayalı bir sektör olduğundan yaylalarımız yaşanan olaylardan oturu güvenlik açısından yeteri kadar değerlendirilemiyordu. Yeniden bir barış sürecinin

başlaması, kardeş kanının akıtılması için başlatılan bu süreçte biz Türkiye'nin en ücra köşesinde olan yetiştiriciler, merada, mezrada, yaylada olan çobanlarımız, yetiştiricilerimiz adına büyük memnuniyet duyduk.

Türkiye'de hayvancılığın yoğun şekilde yapıldığı bölgelerin başında Doğu Anadolu Bölgesi gelmektedir. Bölge, Türkiye'deki küçükbaş hayvan varlığının % 34.3'üne sahiptir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaşayıp hayvancılık yapan insanlar, bu işi geçim maksatlı yapmaktadırlar. Hızla büyüyen bir nüfus artışımızın olduğunu bilmekle beraber, artan nüfusumuzun beslenmesi de ancak hayvancılığımızın gelişmesiyle mümkün olacaktır. Bu süreç içerisinde tarım ve hayvancılık anlamında da barış süreci çok büyük önem teşkil ediyor.

21 Mart 2013 gününden itibaren Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın başlatmış olduğu barış projesini hep yürekten destekledik. Bu vesileyle kendisini bir kez daha candan, yürekten kutluyoruz.

Ülkemizde ve bölgemizde kardeşliğin tesisi, barış süreci'nin devam ettirilmesi son derece önemlidir. Tarım sektöründe tabiatıyla var olan her türlü zorluğa rağmen, alın teriyle tarımsal ve hayvansal üretimde çok önemli görevler üstlenen, yaşamamızın sürdürülmesinde katkısı çok olan, üretmek için fedakarca çaba harcayan, gelecekte ülke ve bölge olarak güzel günlere erişmemizde çok büyük katkısı olan yetiştiricilerimizle birlikte bundan sonra da katkı sunmaya devam edeceğiz.

Bundan sonraki süreçte de Tarım ve hayvancılık üretiminin her kademesinde alın teri olan vefakar çiftçilerimizin, üretimlerinin ve verimliliğinin artırılması, yaşam şartlarının yükseltilmesi, ürettikleri ürünlerin pazarlara ulaştırılması ve aranacak olması, ülkemizin ve bölgemizin tarım ve hayvancılığının kalkınmasında büyük rol ve yol almamızı sağlayacaktır.

Yeter ki bardağa dolu tarafından bakmasını bilelim....

SETBİR OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI

Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliğinin (SETBİR) Olağan Genel Kurulu 17 Nisan 2014 tarihinde JW Marriot otelde gerçekleştirildi. Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan ve Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik'in de katıldığı toplantıda Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Kudbettin Arzu birer konuşma yaptılar.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşının okunmasıyla başlayan Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliğinin Olağan Genel Kurulu toplantısı açılışında Fransa Tarım Bakanının iyi niyet mesajını iletmek üzere Fransa Büyükelçiliği Tarım Müşaviri Pier Autissier ve INTERBEV Başkanı Dominique Langlois, teşekkür mahiyetinde birer konuşma yaptılar.

SETBİR Yönetim Kurulu Başkanı Murat Yörük ise yaptığı konuşmada hayvancılık sektörünün dünyanın en kıymetli kaynaklarından olduğunu, et süt ürünlerinin petrol ve uranyum gibi ülkelerin stratejik ürünleri olduğunu söyledi. Ülkemizde hayvansal ürünlerin tüketiminin arzu edilen düzeyde olmadığını ifade eden Yörük, uzun

vadeli stratejik tedbirler alınması gerektiğini belirterek okul sütü programının başlaması ile ilgili memnuniyetini dile getirdi.

Bakan Yardımcısı Kudbettin Arzu, Bakanlığın yaptığı faaliyetlere ilişkin rakamsal değerleri katılımcılarla paylaştı. Tarım ve hayvancılığa verilen desteklerle ülkemizde hayvancılığın yeniden canlandırıldığını ve bugün Avrupa'da ilk sıralarda yer alındığından bahseden Arzu, gelecek dönemde de çalışmalarını yoğunlaştırarak devam edileceğini söyledi.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ise ekonomik istikrar ile siyasi istikrarın birbirini tamamladığını belirterek, 44 milyar dolarlık, Euro'luk büyük köprülerin, barajların, otoyolların ihalelerin yapıldığını, milli gelir ve büyüme hızında artış görüldüğünü söyledi. Arınç, konuşmasının sonunda SETBİR Genel Kurulunun başarılı geçmesi temennisinde bulundu.

Genel Kurul toplantı gündemi görüşmeleri tamamlandıktan sonra yapılan seçimler sonucunda Zeki Ilgaz SETBİR'in yeni Yönetim Kurulu Başkanlığına seçildi.

DÜNYA SÜT GÜNÜ'NDE "SÜT ÜRETİM VE TÜKETİMİNDE DEĞER ZİNCİRİ" KONUSU İŞLENDİ

Türkiye'nin geçen yıl AB'ye süt ve süt ürünleri ihracatına başladığını anımsatan Bakan Eker, ayrıca ilk kez damızlık gebe düve ile damızlık Saanen keçisi ihracatı da yapıldığını, Okul Sütü Projesi'nin de 3 yıldır başarıyla yürüttüklerini, 2013'te sanayiye giden süt miktarının 8 milyon tona ulaştığını belirtti.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Ulusal Süt Konseyi'nin 21 Mayıs Dünya Süt Günü münasebetiyle birlikte organize ettiği "Süt Üretim ve Tüketiminde Değer Zinciri" konulu konferans programı 20 Mayıs 2014 tarihinde Ankara Rixos otelde gerçekleştirildi.

Programa katılarak bir konuşma yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, tarih boyunca hayatımızdaki en değerli besin maddesinin süt olduğunu belirterek; "Bizim coğrafyamız koyun coğrafyasıdır. İklimimiz sütün ürünlere dönüştürülmesini zorunlu kılmıştır. Türkiye 2002 yılından itibaren gerek hayvancılık gerekse hayvansal ürünler açısından büyük bir değişim yaşamıştır" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin geçen yıl AB'ye süt ve süt ürünleri ihracatına

başladığını anımsatan Bakan Eker, ayrıca ilk kez damızlık gebe düve ile damızlık Saanen keçisi ihracatı da yapıldığını, Okul Sütü Projesi'ni de 3 yıldır başarıyla yürüttüklerini, 2013'te sanayiye giden süt miktarının 8 milyon tona ulaştığını belirtti.

Bakan Eker, çobanlığın az rağbet gören bir mesleğe dönüştüğünü hatırlatarak, bu yöndeki ihtiyaçları gidermek için "Sürü Yöneticiliği" adı altında eğitim mekanizmasını destek sistemiyle bir araya getirdiklerini ve teşvik sistemi kurduklarını anlattı.

Ulusal Süt Konseyi Başkanı Harun Çallı ise konuşmasında Türkiye'nin Dünya Süt Konseyinin toplantısına İstanbul'da ev sahipliği yapacağını bildirdi. Süt sektörünün karşı karşıya bulunduğu en önemli sorunun kayıt dışı üretim olduğunu belirten Çallı, akademik unvanlı bazı kişilerin, süt üretimini azaltacak iddia ve ithamlarının ise kabul edilemez olduğunu ifade etti. Çallı, "Süt bembeyazdır, kara tutmaz" diye konuştu.

Açılış konuşmalarının ardından "Dünya ve AB de Süt Sektörü ve Global Gelişmeler" konulu ilk konferans Müsteşar Yardımcısı Dr. Nihat Pakdil'in moderatörlüğünde gerçekleştirilirken, Müsteşar Yardımcısı

Mehmet Hadi Tunç'un yönettiği ikinci oturumda ise "Süt lojistiği, ambalaj, pazarlama ve ihracatta fırsatlar" konuları gündeme getirildi. Prof. Dr. Ersin İstanbulluoğlu'nun moderatörlüğünde gerçekleştirilen üçüncü bölümde "Çiftlikten Sofraya Süt ve Sağlık" konusunda bilgi aktarımında bulunuldu.

Programın son bölümünde "Çiğ süt Üretim Değer Zinciri" konusu ele alındı. Hayvancılık Genel Müdürü Mustafa Kayhan'ın yönettiği oturumda Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Sekreteri Hüseyin Veliöğlu "Damızlık Süt Sığırıcılığında Islah Programları", Feyz Hayvancılık Yönetim Kurulu Başkanı Sencer Solakoğlu, "Damızlık Süt İşletmesinde Sürü Yönetimi", Yonca Hayvancılık Yönetim Kurulu Başkanı Dursun Akdağ "Süt Sığırıcılığında Kümelenme Modeli" ve Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Üyesi, İzmir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Özer Türer "Koyun, Keçi Süt Üretimi" konularında bilgi sundular.

Her oturum sonunda katılımcılar tarafından sorulan soruların cevaplandırılması sonrasında konferans verenlere katkılarından dolayı birer plaket verildi.

MERKEZ BİRLİĞİMİZDEN ET VE SÜT KURUMUNA İŞBİRLİĞİ ZİYARETİ

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan ve Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, 17 Nisan 2014 tarihinde Et ve Süt Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu'nu makamında ziyaret ederek işbirliği görüşmelerinde bulundular.

Ziyaret esnasında TÜDKİYEB Genel Sekreteri Veysel Ören ve Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu ile birlikte Et ve Süt Kurumu Ticaret ve Pazarlama Daire Başkan Vekili Bekir Yıldız da yer aldı.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği TÜDKİYEB

Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik yaptığı konuşmada ülkemiz küçükbaş hayvancılığının geldiği noktaya ilişkin kısa bir değerlendirme yaparken, Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan da küçükbaş hayvancılığın önemine dikkat çekerek kırmızı et üretiminde fiyat istikrarsızlığı ile ilgili görüşlerini dile getirdi.

Et ve Süt Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu yapılan ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek yapılabilecek işbirliği konularına hazır olduklarını söyledi.

Her iki kurumun yetkilileri, ziyaretten duydukları memnuniyeti dile geti-

Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlük görevini yürütmekteyken 10 Haziran 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve üçlü kararname ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı görevine atanan İsmail Kemaloğlu'na yeni görevinde üstün başarılar diliyoruz.

TÜDKİYEB Yönetim Kurulu

rerek iki kurum arasında yapılabilecek işbirliği çalışmalarına her türlü desteği vereceklerini söyleyerek ziyaret programı sonuçlandırıldı.

Fransa'da faaliyette bulunan L'elevage Enstitüsü uzmanı Erik Rehben ve İtalyan Agrotec Firmasından Marco Girelli ile BPR Danışmanlık yöneticisi Mahir Güney, 1 Nisan 2014 tarihinde Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği'ne bir ziyarette bulundular.

Ziyarette Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Genel Sekreter Veysel Ören ve Tarımsal Araş-

tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Küçükbaş Hayvancılık Grup Koordinatörü Doç.Dr. İrfan Daşkiran yer aldılar.

Avrupa Birliği Projesi kapsamında kayıt tutma ve bilinç artırma kampanyası konularının görüşüldüğü ziyaret esnasında Merkez Birliğinden Avrupa Birliği projesine uygulama aşamasına geçildiğinde kısa süreli eğitim aşamalarına teknik konularda uzman desteğinde bulunulabileceği hususlarında görüş birliğine varıldı.

FRANSIZ VE İTALYAN UZMANLARLA İŞBİRLİĞİ GÖRÜŞMELERİ YAPILDI

Genel Başkan Prof.Dr. Veysel Ayhan ve Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik Merkez Birliği ve İl Birliklerinin faaliyetleri konularında bilgiler verirken, Doç. Dr. İrfan Daşkiran tarafından da Merkez Birliğimizin de taraf olduğu Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı projeleri ile ilgili bilgiler sunuldu.

Görüşmede işbirliği yapılabilecek konular ele alınırken her iki taraf da ziyaretten ve yapılan görüşmelerden duydukları memnuniyeti dile getirdiler.

DİYARBAKIR'DA "SÜRÜ YÖNETİMİ ELEMANI" SERTİFİKA DAĞITIM TÖRENİ

Eker, küçükbaş hayvancılığa yapılan desteklemelerden söz ederek sürü yönetimi projesini Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği ve İl Birlikleriyle yani yetiştiricilerle birlikte yürüttüklerine vurgu yaparak TZOB ve İŞKUR Genel Müdürlüğüne de katkılarından dolayı teşekkür etti.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker Diyarbakır'da, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğinin de paydaşı olduğu 'Sürü Yöneticisi Elemanı Benim' projesinde sertifika kazanan çobanların belgelerinin dağıtım törenine katıldı.

GAP Araştırma Enstitüsü'nde düzenlenen 'Sürü Yöneticisi Elemanı Benim Projesi' sertifika dağıtım törenine Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, Diyarbakır Valisi Mustafa Cahit Kırış, Diyarbakır Milletvekilleri M. Süleyman Hamzaoğulları ile Oya Eronat, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Kudbettin Arzu, Hayvancılık Genel Müdürü Mustafa Kayhan, Tarım Reformu Genel Müdür Vekili Gürsel Küsek, Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa

Ertan Atalar, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan, Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Şirin Aydoğdu, Diyarbakır İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Abdullah Çetin-kaya, kurum müdürleri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Programın açılış konuşmasını yapan İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar, Diyarbakır'ın tarım ve hayvancılıktaki yeri hakkında bilgiler verdi ve sürü yönetimi elemanı kurslarına büyük önem verdiklerini söyleyerek "İl Müdürlüğümüze 378 kişi kursa katılmak için müracaatta bulunmuştur. İlk kurs Çınar İlçemizde verilmiş olup 23 kişi, ikinci kursumuz ise İl Merkezinde verilerek 14 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır. Bugün toplam 37 kişiye sertifikaları verilecektir. Kurslarımız devam etmektedir" dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan törende yaptığı konuşmada koyun ve keçi yetiştiriciliğinin ülkemiz için son derece önemli ve vazgeçemeyeceğimiz bir üretim dalı olduğunu ve küçükbaş hayvancılığa Cumhuriyet tarihinde görülmemiş destekler verildiğini ifade ederek Türkiye genelinde 2014 yılından itibaren 5 bine yakın

çobanın sertifikalarını aldığını söyledi. Ayhan, konuşmasında örgütlenme ve kurumsallaşmaya da dikkat çekerek birçok konuda Diyarbakır İl Birliğinin öncü rol üstlendiğine dikkat çekti.

Törende bir konuşma yapan Diyarbakır Valisi Mustafa Cahit Kırış, konuşmasında Bakanlığın son dönemlerde çok ciddi adımlar attığını, sürü yöneticiliğinin optimal büyüklükteki hayvancılık işletmelerine de dönüşmeye vesile olacak bir işaret fişeği olarak görmek gerektiğini söyledi.

Vali Kırış'ın konuşmasının ardından bir konuşma yapan

Bakan Eker öteden beri "Buğdayla koyun gerisi oyun" sözünü söylediğini, coğrafi şartların en çok bu iki varlığı beslemeye müsait olduğunu ifade ederek "Bu bizim kültürümüzün bir parçası, hayat tarzımız, gıda kültürümüzün temelini oluşturuyor, onun için bizim koyun keçii üretimini desteklememiz gerekiyor" dedi.

2006 yılından itibaren küçükbaş hayvancılığı destekleme kapsamına aldıklarını ve koyun keçii yetiştiricilerini örgütleyerek Birlikleri kurduklarını belirterek, "1984'te sayım yapıldığında Türkiye de 53 milyon koyun-keçinin var olduğu ortaya çıktığı görüldü. Bu sayı destek görmediği için 2002 yılında yüzde 40 oranında düşerek 31 milyona geriledi. Biz destekleme kapsamına aldık düşüş durdu, yükselmeye başladı ve son 10 yılda yüzde 20, devraldığımız noktaya göre sayı arttı. Koyun ve keçii bakımında, beslenmesinde, yetiştiriciliğinde sevk ve idaresinde hangi temel bilgiler lazımsa bu sürü eğitimi programında bunların hepsi var. Onun için adına biz sürü yöneticisi diyoruz. Sertifika alan bu kardeşlerimizden birini çalıştıran da yılda 5 bin lira destek vereceğiz. Önümüzdeki günlerde hayvancılıkla ilgili yeni destekleme projeleri hayata geçiriyoruz. Bunlar gibi Türkiye genelinde 5 bin civarında eğitimi tamamlanmış, 2014 yılı için hedefimiz 10 bin,

şu ana kadar beş ayda 5 bin kişi tamamlandı. Yıl sonuna kadar bu 10 bin 800 hedefini bulacak. Bu kardeşlerimizi kim çalıştırır, iş sahibi veya kendisi olursa 5 bin lira da para vereceğiz" dedi.

Eker, küçükbaş hayvancılığa yapılan desteklemelerden söz ederek sürü yönetimi projesini Türkiye Damızlık Koyun Keçii Yetiştiricileri Merkez Birliği ve İl Birlikleriyle yani yetiştiricilerle birlikte yürüttüklerine vurgu yaparak TZOB ve İŞKUR Genel Müdürlüğüne de katkılarından dolayı teşekkür etti.

Bakan Eker, bölgenin sorunlarına ve kalkınmasına büyük önem verdiklerini, önümüzdeki günlerde yeni destekleme projelerini hayata geçireceklerini ifade ederek kalkınma bölgelerinde 100 ile

200 baş küçükbaş ölçekli ağıl yapımı ve onarımı projelerine de % 50 hibe destek vereceklerini, sürülerin ıslahı için damızlık koç ve teke alımına % 80 hibe destek getireceklerini söyledi.

Bakan Eker'in konuşmasının ardından Tarımsal Araştırma Enstitüsü personelinin düzenlediği skeç keyifle izlendi. Daha sonra sertifika almaya hak kazanan kursiyerlere sertifikaları verildikten sonra Bakan Eker, kepenegi giyip koyun sürüsünün başına geçti ve bir yavru koyunu kucağına alarak çobanların kaval çalmasını bir süre dinledi.

Tarımsal Araştırma Enstitüsü personelinin düzenlediği "Sürü Yönetimi Elemanı" konulu skeç katılımcılar tarafından ilgiyle izlendi.

UŞAK'DA KOYUN KEÇİ GENETİK ISLAH ÇALIŞTAYI DÜZENLENDİ

TÜBİTAK tarafından desteklenen 109G014 KAMAG projesi kapsamında hayvan ıslahı ve biyoteknolojik yöntemler için ortaya çıkan bilgi birikiminin yaygın etkisinin artırılması amacıyla düzenlenen Koyun-Keçi Genetik Islah Çalıştayı 11-13 Haziran 2014 tarihlerinde Uşak Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Mustafa Kemalpaşa amfisinde gerçekleştirildi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan yaptığı konuşmada son iki yılda farklı illerde farklı platformlarda çeşitli etkinliklerin olduğunu ancak burada somut çıktılar olan, üreticilerin göreceği tanıtımların yapılması açısından çalıştayın önemine vurgu yaptı.

Çalıştaya; Uşak Valisi Seddar Yavuz, 23. Dönem Milletvekili Nuri Uslu, Uşak Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sait Çelik, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanı Dr Bekir Ankaralı, Uşak Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Özen, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan, Yönetim Kurulu Üyesi ve aynı zamanda Sivas İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Ethem Doğan, Genel Sekreter Veysel Ören, Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu, Uşak İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Kemal Aydoğan, Isparta İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yaşar Köroğlu, akademisyenler ve proje liderleri ile proje teknik elemanları katıldı.

Düzenleme Kurulu adına açılış konuşmasını gerçekleştiren Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Karaca çalıştay ile Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından ülke çapında çok sayıda yetiştiricinin katılımı ile yürütülen Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projeleri çerçevesindeki uygulamaların daha etkili olması bakımından proje liderleri ile bir paylaşım ortamı oluşturulacağını dile getirdi. Karaca, 2007'den beri Eşme'de çalışmaların devam ettiğini, projenin bu yıl sonunda tamamlanacağını ifade ederek amaçlarının halk elinde çağdaş bir ıslah programını hayata geçirmek ve damızlık olarak tescil edilmeye hazır bir materyal sağlamak olduğunu söyledi.

Projenin hayvan varlığından etkin şekilde yararlanılması ve maliyetlerin düşürülmesi konusunda önemli olduğunu belirten Vali Seddar Yavuz, "Tarım ve hayvancılıkta söz sahibi bir ülke olarak, hayvancılığın daha da gelişmesi, rekabet gücümüzün artması için ilimizde gerçekleştirilecek projelere Valilik olarak destek vermeye hazırız. Artık ülkemizde fikriniz, projeniz varsa kaynak bulmakta zorlanmaktasınız. AB fonları, Kalkınma Ajansları destekleri ile bu projeleri hayata geçirebilirsiniz. İlimiz

küçükbaş hayvan varlığı açısından önemli olan bu projede emeği geçenlere teşekkür eder, bundan sonraki çalışmalarda desteğe hazır olduğumuzu tekrar belirtmek isterim" dedi.

Uşak İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Kemal Aydoğan projede emeği geçen herkese teşekkür ederek bundan sonra da Birlik olarak katkı sunmaya devam edeceklerini söyledi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan konuşmasında iki yıldır farklı illerde farklı platformlarda çeşitli etkinliklerin olduğunu ancak somut çıktılar olan üreticilerin göreceği tanıtımların yapılması açısından çalıştayın önemine vurgu yaptı. 150-200 yıl önce tamamlanmış örgütlenme modelinin bizde 5-6 yıllık bir geçmişi olduğunu dile getiren Ayhan, bugün damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerinin kurulduğunu, 1 milyon hayvan ve 770 bin üreticiyi kapsayan ulusal düzeyde hayvan ıslahı projesinin devam ettiğini belirterek çalıştaydaki kazanımların önemli olacağını ifade etti. Ayhan, küçükbaş hayvancılığa yapılan desteklemeler hakkındaki son gelişmelerden de bilgiler aktarırken çalıştayın başarılı geçmesi temennileriyle konuşmasını bitirdi.

Settar YAVUZ

Prof. Dr. Veysel AYHAN

Prof. Dr. Orhan KARACA

Sait ÇELİK

Mustafa ÖZEN

Dr. Bekir ANKARALI

Nuri USLU

Prof. Dr. İbrahim CEMAL

Kemal AYDOĞAN

Eşme'de bulunan tabiat parkında tümleşik sürü kapsamında gerçekleştirilen etkinlikte yetiştiricilerin koyun ve koçlarının tanıtımına yer verildikten sonra yetiştiriciler birer plaket ve Uşak İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğince hazırlanan çeşitli hediyelerle ödüllendirildiler.

Uşak Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Özen de yaptığı konuşmada Uşak ilinde gerçekleştirilen tarımsal faaliyetler ile Bakanlığın küçükbaş hayvancılığına verdiği desteklemeler hakkında rakamsal bilgiler verdi. Özen, sürü yönetimi elemanı kurslarından da bahsederek, Uşak'da 2 kurs düzenlendiğini ve bu kursları tamamlayan 50 kişiye sertifikalarının verildiğini söyledi.

TAGEM Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı, halk elinde hayvan ıslahı projesinin başlangıçta hayal olduğunun düşünüldüğünü ancak bugün çok güzel neticeler alınarak devam ettiğini ifade ederek Bakanlık, Üniversite ve Birliklerin özverili çalışmalarıyla emin adımlarla yüründüğünü, üreticilerden de büyük destek ve katılım gördüklerini söyledi. Ankaralı, proje başında 44 kilogramdan 54 kilografa çıktığını, % 80 olan yaşama gücünün bugün % 90'lara ulaştığını belirterek kurumsallaşma yönünde önemli adımlar atmak için gayret ettiklerini kaydetti.

23. dönem Milletvekili Nuri Uslu da Eşme projesinin yürütülmesi noktasında başlangıçta tereddütlerinin olduğunu ancak Prof.Dr Orhan Karaca ve ekibinin özverili çalışmaları ve Merkez Birliği ile Uşak İl Birliğinin projeye sahip çıkmalarıyla bugün güzel bir noktaya gelindiğine işaret ederek bun-

dan sonraki dönemde Eşme'yi damızlık koyun üretim merkezi haline getirmeyi amaçladıklarını söyledi. Son konuşmayı yapan Uşak Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sait Çelik ise çalışmaya ev sahipliği yapmanın onurunu yaşadıklarını ifade ederek çalıştayın başarılı geçmesi dileklerinde bulundu.

Konuşmaların ardından Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Cemal projenin tanıtımına ilişkin bir sunum yaptı. Sunum sonrasında ise oturum başkanlığını Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Karaca'nın yaptığı "Halk Elinde Hayvan Islahı Projeleri" konulu panelde sırasıyla; Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan, Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Mustafa Tekeleli, Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Behiç Coşkun ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı sunumlarını gerçekleştirdiler.

Çalıştayın birinci günü proje uygulamaları ve tümleşik sürü ziyaretleri kapsamında yapılan etkinlikte tamamlandı. Eşme'de bulunan tabiat parkında gerçekleştirilen etkinlikte yetiştiricilerin koyun ve koçlarının tanıtımına yer verildikten sonra yetiştiriciler

birer plaket ve Uşak İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğince hazırlanan çeşitli hediyelerle ödüllendirildiler.

Çalıştayın ikinci gününde Prof. Dr. Orhan Karaca "Açık Çekirdek Yetiştirme Sistemi" konulu sunumundan sonra Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan'ın moderatörlüğünde Prof.Dr. İbrahim Cemal "Verim Denetimleri ve Genomik Tanımlama", Prof. Dr. Turgay Taşkın "Yetiştirme Pratikleri", Prof.Dr. Özdal Gökdal "Üreme Biyoteknolojileri" ve Dr. Onur Yılmaz "Elde Aşım ve Babalık Testleri" konularında katılımcıların bilgilendirdiler.

Üçüncü gün, Dr. Engin Yaralı, "Et Kalitesi ve Ultrason Ölçümleri", Prof.Dr. Mürsel Özdoğan da "Ekstansif Koşullarda Besleme Pratikleri" konulu sunumlarını yaptılar. Dünya'nın en büyük 2. kanyonunun bulunduğu Uşak, Ulubey Kanyonu'na düzenlenen gezi programı ile çalıştay tamamlandı.

Merkez Birliği Genel Sekreteri Veysel Ören, Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu, Uşak DKKYB Başkanı Kemal Aydoğan ve Isparta DKKYB Başkanı Yaşar Köroğlu Çalıştay sonrası Uşak iline bağlı Güre Çamyazı köyünde bulunan ve Gülsüm Akçay'a ait Naturel Keçi Çiftliğine bir ziyarette bulunarak bilgi alışverişinde bulundular.

BAKANLIKTA HAYVAN REFAHI SEMİNERİ

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Hollanda Ekonomi Bakanlığı Kraliyet Büyükelçiliği Tarım Bölümünün birlikte düzenledikleri "Hayvan Refahı" konulu seminer Mehmet Akif Ersoy Konferans salonunda gerçekleştirildi. İki oturum halinde gerçekleştirilen seminerde hayvan refahı konusunda sunumlar yapıldı.

Seminere, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Nihat Pakdil, Hollanda Kraliyet Büyükelçisi Ron Keller, Bakanlık üst düzey yetkilileri, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Yönetim Kurulu Üyesi Ethem Doğan ve Siirt İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinden Veteriner Siddık Aydın katıldılar.

Seminer öncesi açılış konuşmaları bölümünde ilk konuşmayı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Nihat Pakdil yaptı. Pakdil konuşmasında Hollanda ile uzun süreden beri iyi ilişkiler içerisinde olduklarını ve bundan sonra da bunu

sürdüreceklarını ifade ettikten sonra hayvanlara karşı eziyet etmenin kültür ve inanç sistemimizde yasaklandığını bunun sadece evcil hayvanlar için değil yaban hayvanları için de mevcut olduğunu söyledi. Pakdil, hayvan kesimleri sırasında da uyulması gereken kurallar ve mevzuatlar olduğunu belirterek hayvan refahına yönelik uygulamaların ürünlerin daha güvenilir olması bakımından önemli olduğunu söyledi.

Müsteşar Yardımcısı Dr. Nihat Pakdil'in konuşmasından sonra söz alan Hollanda Kraliyet Büyükelçisi Ron Keller, tarım sektörünün Hollanda için çok değerli olduğunu, ABD'den sonra tarım ihracında ikinci olduklarını dolayısıyla ekonomileri için de hayati önem taşıdığını söyledi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Dr. İrfan Erol ve Ankara Üniversitesi Dekanı Prof. Dr. Rifki Hazıroğlu'nun oturum başkanlıklarında konuşma ilişkin sunumlar gerçekleştirildi. Oturumların sonunda soru cevap bölümü gerçekleştirilerek seminer sonuçlandırıldı.

HAYVAN GENETİK KAYNAKLARI ULUSAL STRATEJİ VE EYLEM PLANI HAZIRLIK TOPLANTISI

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM), Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Daire Başkanlığı, Hayvan Genetik Kaynakları Araştırmaları Koordinatörlüğü'nünce çalışmalarını yürütülen Hayvan Genetik Kaynakları Ulusal Strateji ve Eylem Planı (HGK-USEP) hazırlıkları çerçevesinde 14-15 Mayıs 2014 tarihlerinde Antalya, Kemer'de bir toplantı gerçekleştirildi ve ardından 16 Mayıs 2014 tarihinde bir uzman grubu tarafından raporlama yapıldı.

Toplantı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilgili genel müdürlükleri ve kurumları ile üniversiteler, araştırma enstitü ve istasyonları, GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisi, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, yetiştirici örgütleri temsilcileri ve araştırmacıların da içerisinde bulunduğu geniş katılımlı bir grupla gerçekleştirildi.

Toplantıya ayrıca FTPP programı kapsamında proje uluslararası danışmanı Peter DUBROVSKY, Azerbaycan HGK Ulusal Koordinatörü Fakhret EMİNOV ve Ramiz CEBRAİLOV ile TAGEM'den Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanı Dr. Bekir ANKARALI, Koordinatör A.Oya AKIN, Dr. Mesut YILDIRIR ve Nermin AKSÜMER katılırken, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğini Genel Sekreter Veysel ÖREN temsil etti.

KUŞADASI'NDA “SÜT KEÇİCİLİĞİNİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ” KONULU PANEL

Veysel Ayhan, keçi ırkları üzerinde yapılan ıslah çalışmaları hakkında bilgiler vererek Birliklerin bu çalışmalara sahip çıktıklarını ve olumlu sonuçlar kaydedildiğini ifade ederek bundan sonraki süreçte de Bakanlık, üniversiteler, araştırmacılar ve Birliklerle beraber katkı sunmaya devam edeceklerini söyledi.

Başarı Yem tarafından düzenlenen "Süt Keçiciliğinin Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu panel 4 Nisan 2014 tarihinde Aydın Kuşadası'nda geniş bir katılımıla gerçekleştirildi.

Panelde sektörün temsilcilerinin yanı sıra Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan, İzmir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Özer Türer, Uşak İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Kemalettin Doğan, Isparta İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkan Yardımcısı Durmuş Tokat ve Merkez Birliği Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu katıldılar.

Başarı Yem Yönetim Kurulu Başkanı Cüneyt Şat'ın açılış konuşmasıyla başlayan panelde bir konuşma yapan Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan Gıda

tarım ve hayvancılık sektörünün çok önemli stratejik bir sektör olduğunu söyleyerek dünya'da 1.5 milyara yakın insanın açlık sınırında olduğunu diğer yandan 1.5 milyar civarında insanın da obez olarak beslendiğini ifade etti. Bunu dengelemenin yolunun da üretimi teşvik etmekten geçtiğini söyleyen Ayhan, küçükbaş hayvancılığın, hayvancılığın sigortası konumunda olduğunu belirtti. 2006-2007 yıllarında 4 milyon 900 bin olan keçi varlığımızın bugün 9 milyon 300 bine yükseldiğini ifade eden Ayhan, bu durumun sevindirici bir gelişme olduğunu söyleyerek ilk kez İzmir Birliğinin öncülüğünde yurt dışına damızlık keçi ihraç edildiğini vurguladı ve ülkemizde süt keçiciliğinde öncü işletmelerin bulunmasının memnuniyet verici olduğunu söyledi.

Ayhan'ın konuşması sonrasında ADÜ Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Karaca'nın

başkanlığını yaptığı panelde Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nedim Koşum, yine aynı üniversiteden öğretim üyesi Prof.Dr. Ahmet Alçıçek, EGEVET şirketinin Genel Müdürü Veteriner Hekim Tahir Yavuz ve Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan birer sunum yaptılar.

Prof.Dr. Nedim Koşum sunumunda; tarımsal desteklemeler hakkında bilgi verdikten sonra küçükbaş hayvancılığa dair desteklemelerden bahsetti. Koşum, Batı Anadolunun süt keçiciliğinin geliştirilmesi ve damızlık sorununun çözümü için uygulamaya konulan proje hakkında bilgi vererek, hedeflere ulaşmada gelinen noktayı aktardı. Koşum, bu proje kapsamında ilk kez Avustralya'dan damızlık keçi getirildiğini ve Ege Üniversitesi bünyesinde ilk suni tohumlama laboratuvarının kurulduğunu söyledi.

Prof. Dr. Veysel AYHAN

Cüneyt ŞAT

Prof. Dr. Orhan KARACA

Prof. Dr. Ahmet ALÇIÇEK

Prof. Dr. Nedim KOŞUM

Tahir YAVUZ

Prof. Dr. Alçıçek, süt keçilerinin beslenmesinde karşılaşılan sorunlarla ilgili yaptığı sunumda çözüm önerilerinden de bahsederek hayvan beslemede mutlak surette gruplandırma yapmak gereğine dikkat çekti. Beslemede gruplandırma yapmanın süt verimi ve karlılığa olumlu katkıları olduğunu söyleyen Alçıçek, yüksek süt verimi için genetik yapıyla birlikte çevre şartlarının da çok iyi olması gerektiğini ifade etti. Alçıçek artık ülkemizde endüstriyel üretimin önem kazandığını ve hijyenik süt üretildiğini kaydetti.

Veteriner Hekim Tahir Yavuz ise keçi hastalıkları ve tedavi yöntemlerinden bahsederek ağız sütüyle beslemenin önemine dikkat çekti.

Panelin son sunumu, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan tarafından gerçekleştirildi. Ayhan, sunumunda Küçükbaş hayvancılığın dünya ve ülkemizdeki rakamsal değerlerine ait bilgiler verirken hayvansal üretimde başarı için besleme, ıslah, pazarlama, sigortacılık, yasa ve yönetmeliklerin bir bütün olarak ele alınması gereğine işaret etti.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğinin vizyon ve misyonu ile amaçlarından bahseden Ayhan, temel amacın sürdürülebilirliği sağlamak olduğunu belirtti. Merkez Birliği ve Birliklerin faaliyetlerinden de kısaca söz eden Ayhan, ıslah çalışmaları kapsamında yetiştirici nezdinde süregelen Halk elinde hayvan ıslahı ulkesel projesi hakkında bilgiler sunarak ıslahta yerli ırkların konumunun önemli olduğunu söyledi. Projenin amacından ve kazanımlarından da bahseden Ayhan, keçi ırkları üzerinde yapılan ıslah çalışmaları hakkında

bilgiler vererek Birliklerin bu çalışmalara sahip çıktıklarını ve olumlu sonuçlar kaydedildiğini ifade ederek bundan sonraki süreçte de Bakanlık, üniversiteler, araştırmacılar ve Birliklerle beraber katkı sunmaya devam edeceklerini söyledi.

Panelde yapılan sunumların ardından katılımcıların soruları panelistlerce cevaplandırıldı ve son bölümde de Panel Başkanı Prof. Dr. Orhan Karaca bir değerlendirme yaparak paneli sonuçlandırdı.

Prof. Dr. Ahmet Alçıçek'in yönettiği programın ikinci bölümünde; İzmir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Özer Türer'in de yer aldığı ve çeşitli illerden gelen üreticilerin tecrübelerini aktardığı "Üretici Paneli" gerçekleştirildi. Türer yaptığı konuşmada entansif işletmecilikte ne istenildiğini bilmek gerektiğini ve buna göre doğrusunu yaparak karlılığın artırılabilirliğini söyledi. Türer katılımcılara keçi sütü fiyatları, beslenme ve veteriner hizmetleri hakkında bilgi ve tecrübelerini aktardı.

Diğer üreticiler ise genelde sektörün geleceğinden umutlu olduklarını, hijyen şartlarının en üst seviyede tutulması gerektiğini, işletmelerde çalışacak teknisyen ve bakıcı bulmakta zorluk çektiklerini, erkek oğlakların değerlendirilmesinde sorunlar yaşandığını ve damızlık bulma sorunu yaşadıklarını ayrıca pazarlamada da sıkıntılar olduğunu, fizibilite çalışmalarının yetersiz olduğunu dile getirdiler.

Kuşadası Korumar Otelde gerçekleştirilen program, panele katılan üreticilere Başarı Yem tarafından takdim edilen plaketlerin verilmesi ve gala yemeği ile sona erdi.

Özer Türer yaptığı konuşmada entansif işletmecilikte ne istenildiğini bilmek gerektiğini ve buna göre doğrusunu yaparak karlılığın artırılabilirliğini söyledi. Türer katılımcılara keçi sütü fiyatları, beslenme ve veteriner hizmetleri hakkında bilgi ve tecrübelerini aktardı.

Toplantıya katılan entansif süt keçisi yetiştiriciliği yapan üreticiler bir takım sorunlar olmasına rağmen genelde sektörün geleceğinden umutlu olduklarını belirttiler.

ANADOLU EXPO CANLI HAYVAN FUARI TÜRKİYE'DE İLK DEFA İZMİR'DE AÇILDI

İzmir Valisi Mustafa Toprak, "Ülkemizin süt üretiminin lokomotifini, canlı hayvan ticaretinin kapısını, modern işletmecilikte öncü olan İzmir'de, Canlı Süt ve Canlı Besi Hayvanları Fuarı'nın düzenlenmiş olmasını çok anlamlı ve isabetli buluyorum."

Müsteşar Vedat Mirmahmutoğulları Bugün burada canlı hayvanlar ile oluşturulan bu fuar ile de hayvan yetiştiricilerimize doğru bilgiyi uygulamalı olarak aktarabiliyoruz.

Hayvancılık sektörünün önde gelen firmaları ve üreticileri bir araya getiren, "Anadolu Expo Canlı Süt ve Besi Hayvanları Çiftlik Ekipmanları, Süt ve Et Teknolojileri ve Yem İhtisas Fuarları" 22-25 Mayıs 2014 tarihleri arasında Bornova Pınarbaşı Ülkü Yarış Pistinde gerçekleştirildi.

Fuar, İzmir Valisi Mustafa Toprak, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı Vedat Mirmahmutoğulları, TİGEM Genel Müdürü Mustafa Avcı, Et ve Süt Kurumu Başkanı İsmail Kemaloğlu, Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İzmir İl Müdürü Ahmet Güldal, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, İzmir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Özer Türer ve İzmir İli Büyükbaş Damızlık Yetiştiricileri Birliği Başkanı Ali Gülkaynak tarafından açıldı.

Organizasyonu üstlenen Platform Fuarçılık Genel Müdürü Gül Ceylan açılış konuşmasında 3 yıllık bir uğraş sonunda böylesi bir fuarı İzmir ve Türkiye'ye kazandırdıklarını söyledi.

Açılışta bir konuşma yapan İzmir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Özer Türer, küçükbaş hayvancılığın Türkiye'de her zaman var olduğunu ve Sayın Bakan Mehdi Eker'in dediği gibi Türkiye'nin küçükbaş hayvancılık coğrafyası olduğunu ifade ederek et ve süt verimi yüksek farklı ırkların çeşitli bölgelerden getirilerek fuarda sergileneceğini belirtti. Türer, amaçlarının yetiştiricileri bilgilendirmek, bir sürüyü nasıl yöneteceklerine dair bilgiler aktarmak olduğunu belirterek keçi ve koyun etinin ve sütünün organik ürünler olduğunu bu tip etkinliklerle anlatmaya gayret ettiklerini söyledi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik de yaptığı konuşmada hayvancılığın insan beslenmesinde, kırsal alanda istihdam oluşturulmasında ve tarımda verimliliğin artırılması ile dış ticaret dengelerinin sağlanması gibi sebeplerle hayati öneme sahip bir sektör olduğunu söyledi. Son yıllarda sektörde önemli gelişmeler kaydedildiğini belirten Çelik, "Özellikle küçükbaş hayvancılığa yapılan desteklemeler, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi Eker'in göreve geldiği 2 Haziran 2005 tarihi itibarıyla cumhuriyet tarihinde emsali görülmemiş 81 ilde küçükbaş yapılan destekler ve 66 ilde uygulama imkanına ulaşan Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projeleri kapsamında verilen destekler küçükbaş hayvancılığı oldukça geliştirmiştir. Et ve süt verimi yükselmiş, ırklar korunmuş ve geliştirilmiştir" dedi.

MANİSA İli DKKYB standından bir görüntü

Hayvancılık sektörünün gelişmesi için yapılacak işlere de dikkat çeken Çelik, küçük yaştaki hayvanlar ve damızlık hayvanların kesiminin teşvik yoluyla engellenmesi, desteklemelerde yaş sınırının kaldırılması ve cinsiyet ayrımı gözetilmeden tüm kuzulara destek sağlanması gerektiğini ifade etti. Çelik, Et ve Süt Kurumunun müdahale ve düzenleme kurumu haline dönüştürülmesi gerektiğini ifade ederek hayvan hastalıklarıyla da etkin mücadele edilmesini, mera kanununun yeniden güncellenerek Birliklerin mera komisyonlarında yer almasını söyledi ve "Hayvansal yem girişimlerinde KDV oranı % 1'e indirilmeli, yetiştiricilerimize ödenen hayvancılık desteklemelerinden kesilen % 2'lik gelir vergisi stopajı kaldırılmalıdır" dedi.

Çelik, fuarın önemine de işaret ederek bu tip organizasyonların önümüzdeki yıllarda da tekrarlanarak geleneksel hale getirilmesi dileğiyle konuşmasını tamamladı.

Törende bir konuşma yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı Vedat Mirmahmutoğulları ise "Çiftçilerimize şimdiye kadar teorik bilgiler verirken şimdi uygulamalı olarak anlatabiliyoruz. Bugün burada canlı hayvanlar ile oluşturulan bu fuar ile de hayvan yetiştiricilerimize doğru bilgiyi uygulamalı olarak aktarabiliyoruz. Coğrafyamız ülkemizde küçükbaş hayvancılık için müsait ancak büyükbaş hayvancılık uygulamak istersek meralarımızı rasyonel kullanamayız. 1984 yılında ülkemizdeki hayvan sayımından bu yana 14,2 milyon büyükbaş, 40 milyon küçükbaşlık bir rakama ulaştık" dedi.

İzmir'in süt ve süt ürünlerinin üretiminde, Türkiye'nin önde gelen illerinden birisi olduğuna değinen İzmir Valisi Mustafa

Mustafa TOPRAK

Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI

Nihat ÇELİK

Özer TÜZER

Toprak, "Ülkemizin süt üretiminin lokomotifi, canlı hayvan ticaretinin kapısı, modern işletmecilikte öncü olan İzmir'de, Canlı Süt ve Canlı Besi Hayvanları Fuarı'nın düzenlenmiş olmasını çok anlamlı ve isabetli buluyorum. Dünya üzerinde ülkemiz eğer bir noktaya gelirse İzmir'in de bunda önemli bir katkısı var. Bakanlığımızın verdiği destekler, almış olduğu tedbirler ve bu manada tüm üretici birliklerimizin bu konuda

karşılıklı diyalog içerisinde geliştirildikleri metot ile güzellikler içinde bir arada bulunuyoruz" şeklinde konuştu.

İzmir'in Türkiye'de ilk defa dışarıya canlı düve ve keçi ihracatının yapıldığı yer olduğunu ifade eden Toprak, Türkiye'de en fazla süt üretiminin yapıldığı İzmir'in, ilk canlı hayvan fuarının yapıldığı yer olduğuna da vurgu yaparak ülkemizde mevcut olan 42 adet AB onaylı süt işletmesinin 10'unun İzmir'de bulunduğunu ve bu sayıyla İzmir'in birinci sırada yer aldığını söyledi.

Konuşmaların ardından 'Sürü yönetimi elemanı benim' projesi kapsamında ilk olarak Karaburun ilçesinde düzenlenen kursu başarıyla tamamlayan 24 sürü yöneticisi sertifikalarını Vali Toprak'ın elinden aldılar.

Daha sonra kura ile belirlenen çiftçilere saanen keçisi dağıtılmasının ardından açılış kurdelesini kesen Vali Toprak ve beraberindekiler, fuar alanını gezerek firmalardan üretim faaliyetleri hakkında bilgiler aldı.

Fuarda ayrıca koyun ve keçi güzellik yarışmaları düzenledi.

Nihat Çelik, fuarın önemine işaret ederek bu tip organizasyonların önümüzdeki yıllarda da tekrarlanarak geleneksel hale getirilmesi dileğinde bulundu.

Özer Türer, amaçlarının yetiştiricileri bilgilendirmek, bir sürüyü nasıl yöneteceklerine dair bilgiler aktarmak olduğunu belirterek keçi ve koyun etinin ve sütünün organik ürünler olduğunu bu tip etkinliklerle anlatmaya gayret ettiklerini söyledi.

İZMİR İli DKKYB standından bir görüntü

AYDIN İli DKKYB standından bir görüntü

ULUSLARARASI HAYVAN KAYIT KOMİSYONU (ICAR) BERLİN'DE TOPLANDI

Toplantıda, uluslararası süt konseyi, Interbull ve ICAR toplantıları olmak üzere farklı gruplar arasında çeşitli ülkelerden yaklaşık 500 katılımcı ile sektörün sorunları ve yeni hayvancılık teknikleri ile kayıt yenilikleri tartışıldı.

Uluslararası Hayvan Kayıt Komisyonu ICAR (International Committee for Animal Recording) tarafından bu yıl 39. düzenlenen toplantı (IDF/ISO Analytical Week and ICAR/INTERBULL Conference) 15-23 Mayıs 2014 tarihleri arasında Almanya'nın Başkenti Berlin'de düzenlendi.

Türkiye'nin küçükbaş hayvancılıkta paydaşı olduğu küçükbaş hayvan ıslahı projesini çağrılı sunu şeklinde sunduğu toplantıya, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Hayvancılık Genel Müdürlüğünden Daire Başkanı Dr. Ali Ayar, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden

den Veteriner Hekim Mehmet Diri, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünden Küçükbaş Hayvancılık Grup Koordinatörü Doç. Dr. İrfan Daşkıran, Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinden Ziraat Yüksek Mühendisi İbrahim Karakoyunlu katıldı.

Toplantıda, uluslararası süt konseyi, Interbull ve ICAR toplantıları olmak üzere farklı gruplar arasında çeşitli ülkelere yaklaşık 500 katılımcı ile sektörün sorunları ve yeni hayvancılık teknikleri ile kayıt konusundaki yenilikler tartışıldı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Merkez Birliğimiz tarafından yürütülen "Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı

Ülkesel Projesi"nin yanısıra sahip olunan hayvan sayısı ve üye sayısının büyük ilgi gördüğü program kapsamında ICAR Başkanı ve Genel Sekreteri ile teknik toplantılar gerçekleştirildi.

Türkiye'den sadece Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin üye olduğu komisyona TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan tarafından üye olma talebi iletilerek süreç başlatılmış oldu. Toplantıda Merkez Birliğimizin tanıtımı ve projenin tanıtım sunumu 23 Mayıs 2014 tarihinde Doç. Dr. İrfan Daşkıran tarafından yapıldı ve katılımcılara 2016 yılı Dünya Keçicilik kongresinin Merkez Birliğimizin sponsorluğunda Türkiye'de yapılacak duyuruldu. Seyahatin bir bölümünde ise Brandenburg Eyaletinde bulunan Suni Tohumlama ve Genetik İstasyonu ile biyolojik keçi ürünleri üreten bir aile işletmesine de ziyarette bulunuldu.

Uluslararası hayvan kayıt komisyonu; hayvancılıkta kayıt tutma ve küpeleme başta olmak üzere dünyada süt kayıt sistemlerinin oluşturulması, iklim değişikliği, yapağı ve tiftik alt komisyonu, süt sağım ekipmanlarının standardizasyonu, küçükbaş hayvancılık teknik alt gruplarını barındıran bir komisyon olup 120 ülkenin üyeliği ile faaliyet göstermektedir.

Karatay Kaymakamlığı İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Konya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği, Karatay Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Karatay Ziraat Odası Başkanlığınca ortaklaşa düzenlenen "Kepenek Giyme Töreni ve Koyunculuk" konulu etkinlik, 30 Nisan 2014 tarihinde Konya Dedeman Otel'de gerçekleştirildi.

Düzenlenen programın açılış konuşmasını yapan Karatay Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Esat Altuntaş, Karatay'da 6 Ocak'ta 5 ayrı merkezde kursların yapıldığını ve 11 Nisan'da kursların tamamlandığını söyledi. Karatay'da 215 bin koyunun olduğunu ifade eden Altuntaş, koyun sayısı dikkate alındığında Karatay'ın hayvancılık açısından önemli merkezde yer aldığını ifade etti.

Konya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Fettah Öztürk ve Birlik personelinin de büyük katkı sunduğu etkinlikte bir konuşma yapan Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan ise, Türkiye coğrafyasının keçi ve koyun yetiştiriciliği bakımından vazgeçilmez bir öneme sahip olduğunu söyledi. "Koyun ve keçi yetiştiriciliği hayvancılığın sigortasıdır" diyen Ayhan,

"Bundan dolayı 80 ilde koyun yetiştiriciliği merkezi açtık. Çobanlar kurslarda başarılı olarak sertifikalarını aldılar. 2014 yılı tarımsal destek kapsamında 500 küçükbaş hayvanı olana 5 bin lira destek verilecek. Birlik olarak çobanlığı meslek olarak adlandırılmasını istiyorduk ve ulusal bir çalışma gerçekleştirdik. Artık çobanlar kategoriye girerek meslek standartlarını yakaladı. Buğday ile koyun gerisi oyun diye bir söz var. Konya bu sözü çok iyi kanıtıyor. Çünkü Konya bir buğday şehridir ve koyun sayısı açısından Türkiye'de ikinci sıradadır. Bu zaman zaman da değişerek ilk sıralarda yer almaktadır" ifadelerini kullandı.

Karatay Halk Eğitim Müdürü Osman Öz de, görevli mühendis ve veterinerlerin köylerde yaşayan vatandaşların ayağına giderek eğitim verdiğini söyledi. Bu bakımdan kırsal kesimde yaşayan vatandaşlara eğitim veren görevli öğretmenlere teşekkür eden Öz, kırsal kesimde yaşayan vatandaşların bu şekilde eğitimlerini alarak işlerini devam ettirdiğini ifade etti.

Konya İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Seyfettin Baydar, 'Sürü Yönetim Elemanı' projesinin ciddi anlamda yankı bulduğunu belirterek, şunları söyledi: "Bin 55 kur-

siyere 4 ayda sertifika verildi. Geçmişten günümüze ülke genelinde olduğu gibi Karatay'da küçükbaş hayvancılık azalmaktadır. Sürü elemanı bulunamamasından dolayı da işletme sahipleri sürüyü azaltmakta ya da satmaktadır. Bundan dolayı Konya'da ilk kez, 'Sürü Yönetim Elemanı' projesi hayata geçmiştir. Sertifikalarını alan kursiyerler ve verilecek destek ile çobanlık mesleği belgeli bir hale gelmiş olacaktır."

Açılış konuşmalarının ardından Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Fatih Cedden, geçmişten günümüze küçükbaş hayvan yetiştiriciliği hakkında bilgi verdi. Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Mehmet Koyuncu da küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde sürü yönetiminin önemine dikkat çekti.

Konuşmaların ardından Karatay İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Karatay Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü ortaklığı ile Konya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği ve Karatay Ziraat Odası'nın destekleriyle açılan "Sürü Yönetimi Elemanı" kurslarını başarıyla tamamlayan çobanlara Vali Muammer Erol tarafından sertifikaları verilerek, kepenekleri giydirildi.

Prof. Dr. Ayhan, Buğday ile koyun gerisi oyun diye bir söz var. Konya bu sözü çok iyi kanıtıyor. Çünkü Konya bir buğday şehridir ve koyun sayısı açısından Türkiye'de ikinci sıradadır. Bu zaman zaman da değişerek ilk sıralarda yer almaktadır" ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE'DE BİR İLK ELAZIĞ'DA UYGULANIYOR!

Fırat Üniversitesi Dekanlık toplantı salonunda yapılan sunuma Fırat Üniversitesi Dekanı Prof. Dr. Kadir Selvi, Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Sami Şimşek, Elazığ Gıda Tarım Hayvancılık ve Su Ürünleri Şube Müdürü Zeki Sadak, Elazığ İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Yıldırım katıldı. Projenin yürütücülüğünü Ankara Üniversitesi öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Özge Özmen yaparken, Yardımcı Araştırmacı görevini ise Fırat Üniversitesi Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. Selim Kul, Araştırma görevlisi Esra Baran ve Elazığ İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Müdürü Veteriner Hekim Taşkın Gök yaptı.

Elazığ İlinde yürütülmekte olan Halk Elinde Küçükbaş Islah Projesi kapsamında Akkaraman (Şavak) Koyun ırkının var olup olmadığı ile ilgili yapılan çalışmaların devamı olarak nitelendiren Ar-ge projesinin üç yıl süreceği bildirildi. Ankara Üniversitesi Öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Özge Özmen toplantıda yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullandı, "Bu çalışmada, Elazığ bölgesinde yürütülen 'Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Hayvan Islahı Projesi' kapsamında yetiştirilen Akkaraman koyun ırkının Kangal ve Karakaş var-

yetelerinden farklılık gösterip göstermediği ve bu türe özgü moleküler karakterizasyonunun belirlenmesine yönelik genetik temelli çalışmalar şu ana kadar yapılmamıştır. Bu çalışma ile hem Elazığ bölgesinde yetiştirilen ve fenotipik olarak Kangal ve Karakaş varyetelerinden farklılık gösteren Akkaraman ırkı koyunların hem de Karakaş, Kangal varyetelerinin genetik yapısı 30 adet mikrosatellit lokusu ve DNA barkodlama tekniği kullanılarak ortaya çıkarılacak, ayrıca bu ırka ait morfolojik özelliklerde belirlenerek kayıt altına alınacaktır.

Ankara Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Özge Özmen "Elde edilecek sonuçlarla ilk kez yerli koyun ırkımıza ait DNA barkodları oluşturulacak, bahsedilen koyun ırklarının taksonomik durumu belirlenecek ve bu ırklara ait moleküler karakterizasyon sağlanmış olacaktır.

Elazığ da yürütülen 'Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Hayvan Islahı Projesi'nde Akkaraman-Şavak olarak isimlendirilmiş olan alt proje, planlanan bu çalışmanın sonuçlarının elde edilmesi sayesinde daha somut bir varyete tanımlamasına sahip olacak ve olası varyete karmaşalarının önüne geçecektir.

İrkin sadece genetik karakterizasyonu yapılmakla kalmayıp aynı zamanda morfolojik kayıtlara da dayandırılarak, elde edilen bulgular bilimsel olarak desteklenecektir. Halk elindeki sürülerin ıslah projesindeki etkinliği artırılacaktır" dedi.

Proje sonunda elde edilen beden ölçüleri, döl verimi özellikleri ve süt verim özellikleri Akkaraman koyun ırkının diğer iki varyetesi olan Akkaraman Kangal ve Karakaş ile de karşılaştırılacaktır. Bu sayede Elazığ ili ve çevre illerde Akkaraman ırkının halk arasında bir varyetesi gibi adlandırılan bu tipin herhangi bir bilimsel yanlışla düşülmesi engellenmiş olacaktır. Proje kapsamında öngörülen saha çalışmasının bir kısmı yapılarak, Elazığ bölgesindeki Akkaraman Şavak koyun ırkına ait kan örnekleri toplanmıştır. Kuzulara ait morfolojik örnekler toplanmaktadır.

Elazığ Gıda Tarım Hayvancılık ve Su Ürünleri Şube Müdürü Zeki Sadak; Elazığ'ın Şavak koyunu olarak adlandırılan ırkın yapılacak çalışmalarından sonra daha somut bir kavram kazanacağına inandığını belirterek; "Önemli olan bu çalışma sonunda ortaya çıkacak sonucun ilimiz küçükbaş hayvancılığı açısından olumlu olmasını temenni ediyorum" dedi.

Elazığ İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Yıldırım, Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Islah Projesi kapsamında Akkaraman (Şavak) ırkının geliştirilmesi yönünde saha çalışmaları ve bilimsel olarak yapılan Ar-ge çalışmalarında üreticinin maddi olarak desteklenmesinin yanı sıra bu ırkın tescillenmesi için yapılan çalışmaların Elazığ küçükbaş hayvancılığı ve hayvan ürünleri pazarı için önemli bir çalışma olduğu belirtti.

MALATYA BİRLİĞİMİZDEN “EN GÜZEL KUZU YARIŞMASI”

Malatya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği ve Malatya Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından 5. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Tarım Teknolojileri Makine Hayvancılık ve Gıda Fuarı kapsamında düzenlenen ve Malatya Belediyesi Fuarcılık A.Ş.'nin destekleriyle gerçekleştirilen "Malatya'da En Güzel Kuzu Yarışması"nın dördüncüsü Mişmiş Park Fuar alanında yapıldı. Kuzular, birinci seçilebilmek için podyumda boy gösterdi. Başına takılan güllü toka ile ilgi odağı olan Boncuk adlı kuzu birinci geldi.

25 kuzunun yer aldığı yarışmada toka, nazar boncuğu gibi takılarla süslenen kuzular birinci olabilmek için yarıştı.

Jüri üyeleri, kuzuları tüy rengi, güzellik, boy ve kilo özelliklerine göre belirlenen kıstaslara göre değerlendirdi. Uzun değerlendirmeler sonucu yarışmada Arguvan ilçesinden yetiştirici Abdullah Altun'un boncuk isimli kuzusu birinci oldu. Darende ilçesinden Salih Akçay'ın kuzusu ikinci, Akçadağ ilçesinden Servet Şakar'ın kuzusu ise üçüncü oldu. Dereceye giren kuzular için yetiştiricilere altın ve yem verildi.

En Güzel Kuzu Yarışmasına, AK Parti Malatya Milletvekili

Öznur Çalık, AK Parti Malatya İl Başkanı Bülent Tüfenkci, TSO Başkanı Hasan Hüseyin Erkoç, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Ali Selvi'nin yanı sıra, sponsor firmalar ve hayvan üreticileri katıldı.

Malatya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı İhsan Akın, daha kaliteli ve verimli kuzu yetiştirilmesi adına En Güzel Kuzu Yarışmasını önemsediklerini dile getirerek 4 yıldan bu yana düzenledikleri yarışmayı geleneksel hale getirdiklerini belirtti. Yarışmayla küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin önemine dikkat çekmek istediklerini anlatan Akın, yarışmanın her yıl daha profesyonel bir şekilde bu amaca hizmet ettiğini kaydetti. Akın, dördüncüsünü düzenledikleri En Güzel Kuzu Yarışması'nın geleneksel hale geldiğini de sözlerine ekledi.

AK Parti Malatya Milletvekili Öznur Çalık, yaptığı konuşmada "En Güzel Kuzu Yarışması benimde gördüğüm en güzel kuzuların birbirleriyle mücadele ettiği bir yarışma olacak" dedi.

Üreticileri teşvik etme adına En Güzel Kuzu Yarışması'nın önemli bir proje olduğunu ifade eden Çalık, "Hayvancılık bizim geçim kaynağımız. Tarım, Malatya'nın geçim kaynağı. Kayısının yanı sıra hayvancılık-

tan da çok önemli bir gelir elde etmekteyiz. Malatya'da 2002'de verilen tarımsal destek sadece 23 milyon TL iken, 10 yıllık süreçte hükümetimiz 623 milyon TL destek verdi" diye konuştu.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Ali Selvi de, Malatya'da mera alanlarının geniş olması nedeniyle koyuncululuğun yaygın olarak yapıldığını kaydetti. Selvi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın hayvan üreticilerine önemli destekler verdiğini de belirtti.

1,5 aylık kuzusu birinciliği elde eden Abdullah Altun, "Çok sevinçliyiz. Birinci olmamızda katkısı olan Arguvan İlçe Tarım Müdürlüğüne teşekkür ediyoruz. Bizim için büyük bir sevinç oldu. Kaybeden kişilerin üzülmelerini gerektirecek hiçbir şey yok. Sonuçta bir yarışma. Bu yarışmaya ikinci kez katılıyorum. İlk seferinde dereceye giremedim. Ama üzülmедim. Bu sefer birinci olduk" dedi.

Yarışmaya katılan tüm kuzu sahiplerine yem gıda çeki ve değişik hediyeler ve katılım belgesi verildi.

Malatya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı İhsan Akın, daha kaliteli ve verimli kuzu yetiştirilmesi adına En Güzel Kuzu Yarışmasını önemsediklerini dile getirerek 4 yıldan bu yana düzenledikleri yarışmayı geleneksel hale getirdiklerini belirtti.

KIRIKKALE BİRLİĞİMİZDEN YETİŞTİRİCİLERE “DAMIZLIK KOÇ” TESLİMİ VE YARIŞMA

Kırıkkale Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ile Kırıkkale İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği işbirliğinde damızlık koç dağıtımı, kuzu oğlak güzellik yarışması ve sürü yönetimi elemanı sertifika töreni düzenlendi.

Kırıkkale İl Müdürlüğünde yapılan törene Vali Vekili Mehmet Yıldız, TAGEM Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı, Kırıkkale Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Recep Kırbaş, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Sekreteri Veysel Ören, Kırıkkale İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Kürşat Ulusoy, Ankara İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Hasan Kılınç, Kırşehir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bülent Avcıoğlu ve çok sayıda yetiştirici katıldı.

Açılış konuşmasını yapan Kırıkkale İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Kürşat Ulusoy; Kırıkkale’de birlik üyelerinin gelir seviyelerini artırmak için bakanlık ve kurumlarla işbirliği yaptıklarını ve halk elinde hayvan ıslahı projesi kapsamında 12 bin koyun ve 1200 koç ile ıslah çalışmalarını yürüttüklerini ifade ederek kuzu doğum canlı ağırlığını 15 kg’dan 18 kg’a yükselttiklerini, 100 kg civarında kuzu

karkas ağırlığına ulaştıklarını ve işletme başına 3 bin lira gibi bir kazanç sağladıklarını söyledi. Sürü yöneticileri sorununa da değinen Ulusoy, Bakanlık tarafından başlatılan çalışmanın çok isabetli olduğunu söyledi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Sekreteri Veysel Ören de yaptığı konuşmada birliklerin 80 ilde örgütlenmesini tamamladığını ve 210 bin yetiştirici ve 40 milyon koyun keçi varlığı ile ülke hayvancılığına hizmet edildiğini söyledi. Ören, hayvancılıkta ıslahın ve ıslahta da örgütlenmenin çok önemli olduğuna işaret ederek Merkez Birliği olarak ıslah çalışmalarına destek olduklarını, koyun keçi bilgi sistemi ile ıslah alt yapısının oluşturulması çalışmalarında son noktaya geldiğini belirtti. Ören, Kırıkkale’de 100 bin civarında anaç koyun olduğunu ve yetiştiricilerin ihtiyacı olan damızlık koçların üretilmesi gerektiğini bunun içinde değeri yüksek damızlık koç ve tekelerin elde edilmesi için koyun keçi test istasyonunun kurulması gerektiğini söyledi.

İl Müdürü Recep Kırbaş; Kırıkkale’de toplam 103.933 adet küçükbaş hayvan bulunduğunu, Anaç Koyun Keçi Desteklemesi olarak 2013 yılında 533 yetiştiriciye 73.868 baş küçükbaş hayvan için 1.477.360 TL.

Etkinlik kapsamında yetiştiricilere damızlık koçlar dağıtıldı. Sürü yöneticileri sertifikalarını aldı ve koyun kırkma yarışması ile birlikte en güzel kuzu ve oğlak seçimi yapıldı.

ve Halk Elinde Islah Projesi Desteklemesi olarak da iki etapta 17.452 küçükbaş hayvan için 526.070 TL olmak üzere toplam 2.003.430 TL destekleme ödemesi yapıldığını söyledi.

Daire Başkanı Bekir Ankaralı konuşmasında Türkiye'de koyun ve keçi yetiştiriciliğinin sorunlarının giderilmesi için yoğun bir çalışma yürüttüklerini bu manada Üniversiteler ve Araştırma Enstitüleriyle birlikte projeler yürüttüklerini söyledi. Ankaralı, Türkiye'de 2005 yılında 8 bin hayvanla başlayan ve 2011 yılında 800 bin küçükbaş hayvan için verim kaydına dayalı ıslah çalışmaları yapıldığını ifade ederek önümüzdeki yıllar için sertifikalı üretime doğru bir planlama yapıldığını kaydetti.

Daha sonra bir konuşma yapan Vali Vekili Mehmet Yıldız da "Ülkemizde ve ilimizde

hayvancılığın geliştirilmesi için bu tür projeler uygulanmaktadır. Burada da devletimizin imkânlarıyla İl Tarım Müdürlüğü ile aynı zamanda bir sivil toplum kuruluşu arz eden Koyun ve Keçi Üretim Birlikleri ve diğer bu konuda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının el birliği, iş birliği önem arz etmektedir. Bugün de burada bu işbirliğin güzel bir örneği sergilenecektir" dedi.

Daha sonra sürü yönetimi elemanı kursunu başarıyla tamamlayan kursiyerlere sertifikaları ve dereceye girenlere ödülleri Vali Vekili Mehmet Yıldız ve İl Protokol üyeleri tarafından verildi.

Tagem Küçükbaş Hayvancılık Araştırmaları Çalışma Grubu Koordinatörü Doç.Dr İrfan Daşkıran ve Büyükbaş Hayvancılık Araştırmaları Çalışma Grubu

Koordinatörü Önder Sözen'in gözetiminde yapılan kuzu güzellik yarışmasında yetiştiricilerden Ferit Karaca'nın kuzusu birinci, Erol Terim'in kuzusu ikinci ve Mustafa Kutluca'nın kuzusu üçüncü olurken, oğlak güzellik yarışmasında da; Mahmut Onay'ın oğlağı birinci, Mustafa Kaplan'ın oğlağı ikinci ve Kaya Bedir'in oğlağı üçüncü oldu.

Tagem Hayvancılık ve Su ürünleri Daire Başkanlığından Dr. Vedat Akgündüz'ün gözetiminde yapılan koyun kırkım yarışmasında ise Muammer Özaydın birinci, Murat Taşpınar ikinci ve Hasan Özdemir üçüncü oldular.

Yarışmada ayrıca 4 ve 5. dereceleri alan yarışmacılara Kırıkkale Damızlık KoyunKeçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı M.Kürşat Ulusoy tarafından ödülleri verildi.

A.Ü.Z.F. KARIYER GÜNLERİNDE KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesince bu yıl onuncusu düzenlenen Sektörle Buluşma ve Kariyer Günleri etkinliği 14-16 Nisan 2014 tarihleri arasında Dekanlık Konferans salonunda gerçekleştirildi. Oldukça yoğun geçen program içinde Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan'ın da sunumuna yer verildi.

Prof.Dr. Ayhan, Ziraat Fakültesi öğrencilerine Merkez Birliği ve İl Birliklerinin faaliyetlerini tanıtan bir sunum yaptı. Ayhan, sunumunda faaliyetlerin yanı sıra ülkemizdeki küçükbaş hayvancılığın durumunu rakamsal değerlerle ifade ederek ülkemizde ıslah çalışmaları yapılan koyun ve keçi ırklarından bahsetti ve sürü yönetimi elemanı eğitimleri ile çoban istihdam

edecek işletmelere verilen destek konularında bilgiler verdi.

Öğrencilerin büyük bir ilgiyle takip ettiği sunumun ardından yönelttikleri sorular, Genel Başkan Prof.Dr. Veysel Ayhan tarafından cevaplandırıldı. Soru cevap bölümünden sonra da Prof.Dr Ayhan'a, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zehra Sarıççek tarafından günün anısına bir plaket takdim edildi.

“EN İYİ KILIS KEÇİSİ” SEÇİLDİ

Vali Tapsız, devlet olarak çiftliklerin büyümesini teşvik ettiklerini, Kahramanmaraş dondurmasında olduğu gibi Kilis'in de dondurması olması gerektiğini ifade ederek keçi sütünden üretilen ürünlerin daha iyi pazarlanmasını arzu ettiklerini söyledi.

Kilis Polateli ilçesine bağlı Belenözü köyünde bulunan Ravanda Kalesinde, 90 keçi yetiştiricisinin katıldığı "2'inci En İyi Kilis Keçisi Yarışması" düzenlendi. Etkinliğe Kilis Valisi Süleyman Tapsız, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Songül Kadioğlu, Kilis İli Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Cırnavuk, keçi yetiştiricileri, kurum ve kuruluşların temsilcileri ile vatandaşlar katıldı.

Vali Süleyman Tapsız, düzenlenen yarışma sonrasında yaptığı açıklamada, önemli olanın düzenlenen yarışmaya çiftçilerin ve yetiştiricilerin ilgi ve alakası olduğunu belirterek, "Her geçen özellikle keçi çiftliklerinde artış olduğunu görüyoruz. Çiftliklerin küçük olması sıkıntısını yaşıyoruz. Halbuki büyük ölçüde burada çiftlikler kurduğumuz taktirde

hem verim artışı olacak hem de daha iyi tanıtım olacak. Çiftçilerimiz daha çok kazancaktır" dedi.

Tapsız, devlet olarak çiftliklerin büyümesini teşvik ettiklerini, Kahramanmaraş dondurmasında olduğu gibi Kilis'in de dondurması olması gerektiğini ifade ederek keçi sütünden üretilen ürünlerin daha iyi pazarlanmasını arzu ettiklerini söyledi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Songül Kadioğlu ise bu tür etkinliklerdeki amaçlarının hem Kilis'in hayvancılığına katkıda bulunmak hem de Kilis keçisini daha geniş coğrafyaya yaymak olduğunu belirterek, "Kilis keçisinin sayısının artması için elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Devletimiz Kilis keçisinin desteklenmesi için imkanlar çerçevesinde destek veriyor" dedi.

Mehmet CİRNAVUK

Konuşmaların ardından aralarında akademisyenlerin de bulunduğu jüri, yarışmaya katılan keçileri değerlendirdi.

Yetiştiriciler, jürinin önünden yürüttükleri keçilerinden süt sağdı. Yapılan değerlendirmede Ali İpek'e ait keçi birinci, Bilal Doğan'ın yetiştirdiği keçi ikinci, Ökkeş Doğanılmaz'ın keçisi üçüncü, Mehmet Elibal'ın keçisi ise dördüncü oldu.

OSMANİYE'DE DÜZENLENEN II. YÖRÜK ŞÖLENİ'NE BÜYÜK İLGI

Osmaniye'de düzenlenen Yörük Şöleni Cevdetiye Beldesinde Reşat Eker Parkında yapıldı. Şölene, Vali Mehmet Oduncu ve eşi Dr. Nuray Oduncu, İl jandarma Komutanı Jandarma Albay Tayfun Dünder, Osmaniye Belediye Başkan Vekili Hayrettin Aslan, Cevdetiye Belediye Başkanı İlhami Önal, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü İbrahim Sağlam, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü temsilcisi Serdar Yağcı ve çok sayıda yetiştirici ve vatandaş katıldı.

Şölenin açılış konuşmasını Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciliği Birlik Başkanı Mustafa Saygılı yaptı. Saygılı konuşmasında şunları söyledi: "Hala göçebe olarak yaşayan ve hayvancılıkla geçinen Yörüklerin, çadır hayatının getirdiği zorluklar, yaşamlarını büyük ölçüde etkilemektedir. Bu zorlukların başında elbette elektrik sıkıntısı öne çıkmaktadır. Hepimizin hayatını kolaylaştıran elektrikli ev aletlerini kullanamadığınızı, ürettiğiniz süt ve süt ürünlerinin kısa zamanda bozulduğunu bilmekteyim ve her şeyden önemlisi geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın akşamları mum ışığında ders çalıştığını ve buna rağmen devletin önemli kadrolarında yer aldıklarını görmekteyim. Özellikle çocuklarımızın ve kadınlarımızın daha rahat ve huzurlu bir

yaşam sağlayabilmesi için yeni projeler üretiyoruz ve üretmeye devam edeceğiz" diye konuştu.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü İbrahim Sağlam ise yaya olarak göç edecek olan Yörüklere önemli uyarıda bulunarak, "Yaya olarak göç edecek olan vatandaşlarımız, geçiş güzergahlarını mümkün olduğunca uzak seçsinler. Herkesin bildiği gibi geçtiğimiz yıl hayvanlarımızda yoğun bir hastalık popülasyonu görüldü ve son olarak ise göç yoluna çıkacak olan çiftçilerimizin de özellikle hayvanlarını kayıt yaptırmaları konusunda titiz davranmalarını istiyorum" dedi. Osmaniye Valisi Mehmet Oduncu ise "İlk olarak bu şölenin düzenlenmesinde vesile olan Tarım İl Müdürlüğü ile Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliğine teşekkür ediyorum. Geçmişte hepimizin atalarının göçebe olduğunu, atalarımızın göçebe hayat tarzını sürdürerek, kışın kışlaklarda, yazın yaylaklarda, sürülerinizle birlikte bu zorlu hayatı devam ettiriyorsunuz ve gelecek nesillerimize aktarma fedakarlığı gösterdiğiniz için teşekkür ediyorum" dedi.

Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birlik Başkanı Mustafa Saygılı şölenin hatırası olarak, Vali Mehmet Oduncuya keçe ve kaval takdim etti.

Mehmet ODUNCU

Osmaniye'de düzenlenen ve bu yıl ikincisi gerçekleştirilen "Yörük Şöleni" katılımcıların yoğun ilgisini çekti. Mehter takımının gösterilerinin renk kattığı şölende yetiştiriciler koç ve tekelerini görücüye çıkardı. Koyunlar kırıldı, çeşitli yarışmalar sonrasında halk ozanı Gül Ahmet Yiğit'in türküleri ile müzik ziyafeti sunuldu. Güzellik yarışmasında İlyas Danacı'nın tekesi ve Adil Evirgen'in koçu birinci oldu.

NIĞDE ÜNİVERSİTESİ'NDE "HALK ELİNDE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ" PANELİ

Niğde İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Niğde Üniversitesi Tarım Bilimleri ve Teknoloji Fakültesi ve Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin ortaklaşa düzenlediği "Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Proje Etkinliği" 9 Nisan 2014 tarihinde Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Amfi Salonu'nda gerçekleştirildi.

"Halk Elinde Hayvan Islahı Projesi"ni 2005 yılında iki proje şeklinde başlattıklarını vurgulayan Dr. Ankaralı, 2005 yılı ağustos ayında ilk kez bu projeye küçükbaş hayvan desteğini kendilerinin uyguladıklarını söyledi.

Etkiliğe; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı TAGEM Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı, TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Yönetim Kurulu Üyesi Ethem Doğan, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mustafa Bayrak, Genel Sekreteri Doç. Dr. Ethem Akyol, Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Sedat Serçe, Niğde İli DKKY Birliği Başkanı Erdoğan Yılmaz, Aksaray İli DKKY Birliği Başkanı Mahmut Aktürk, Kırıkkale İli DKKY Birliği Başkanı Kürşat Ulusoy, akademik personel, İl Müdürleri ve çok sayıda yetiştirici ve davetli katıldı.

Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Erdoğan Yılmaz, 2007 yılında birliklerinin ıslah amaçlı çalışmalarına başladığını ifade ederek, bugün itibarıyla 2 bin 615 üyeye ulaştıklarını belirtti. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülen "Halk Elinde Hayvan Islahı" kapsamında Niğde'de 4 adet ıslah Projesini yürütmekte olduklarını anlattı.

"Halk Elinde Hayvan Islahı Projesi"ni 2005 yılında iki proje şeklinde başlattıklarını vurgulayan Dr. Ankaralı, 2005 yılı ağustos ayında ilk kez bu projeye küçükbaş hayvan desteğini kendilerinin uyguladıklarını söyledi. Ayrıca 2006 yılında bu iki projenin 12 projeye çıktığını anlatan Dr. Bekir Ankaralı, 2010 yılına kadar pilot bölge çalışması neticesinde 2011 yılından itibaren 12 ilden 41 ile ulaştıklarını ifade ederek, şu an 60 ilin aşkın bölgede çalışma yaptıklarını belirtti.

Küçükbaş hayvancılığın önemine değinerek söz alan Prof. Dr. Ayhan; "Dünyada 876 milyon keçi, 1.043 milyar koyun bulunmaktadır. Türkiye dünya koyun varlığının %2,6'sına keçi varlığının ise %1'ine sahiptir. Türkiye; 29,3 milyon baş koyun ile İngiltere'den sonra Avrupa ülkeleri arasında ikinci sırada yer al-

Dr. Bekir ANKARALI

Erdoğan YILMAZ

maktadır. Yine 9,3 milyon baş keçi varlığı ile Avrupa ülkeleri arasında en fazla keçi varlığına sahiptir" dedi.

Çobanlığın meslek olarak tanımlanmasındaki süreçten de bahseden Prof. Dr. Veysel Ayhan konuşmasının sonunda Merkez Birliği olarak; "Koyun ve keçi ırklarımızın ıslahında Bakanlığımız, 80 ilde faaliyette bulunan İl Birliklerimiz ve Üniversitelerimiz ile işbirliği halinde çalışmalarımızı yoğunlaştırarak ülkemiz küçükbaş hayvancılığına katkı sağlamaya devam edeceğiz" dedi.

Panelistlerin konuşmalarının ardından katılımcıların soruları cevaplandırıldı ve program plaket takdim töreniyle sona erdi.

KOYUNLARDA SÜRÜ YÖNETİMİ ve KAYIT TUTMANIN ÖNEMİ

Prof. Dr. Zafar ULUTAŞ
GOP Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi

Sürü yönetimi yavrunun doğumundan başlayıp, damızlık dışı bırakılana kadar geçen süreçte yapılması gereken adımları kapsamaktadır. Sürü yönetiminin amacı, hayvanların rahat ve konforunu da dikkate alarak sürüyü profesyonel bir yaklaşımla yönetmektir. Bu aşamada sürüdeki hayvan sayısına bağlı olmaksızın, hayvanlara ait veriler toplanır, değerlendirilir, işletmeye yönelik kararlar alınır ve uygulanması sağlanır. Böylelikle sürü yönetimi hiçbir zaman sonlanmayan bir döngü şeklinde devam eder.

Kayıt Tutma

Yüksek düzeyde süt verimi, kuzu verimi veya ekonomik öneme sahip diğer verimleri her yıl artırabilmek için, yetiştiricilerin sürüsünü iyi tanıması özellikle hayvan sayısı çok olan işletmelerde yeterli değildir. Bu nedenle koyunların tanınmasında ilk aşamada numaralama esastır. İkinci aşamada ise numaralanan koyunların istenen verim özelliklerine ait kayıtların doğru ve eksiksiz olarak tutulması, son aşamada ise tutulan bu kayıtların uygun yöntemler ile değerlendirilerek damızlık hayvanların seçilmesi gerekmektedir. Bu yüzden hem soy kütüğü hem de verim kayıtlarının doğru tutulması önem kazanmaktadır.

Damızlıkta Kullanma

Damızlıkta kullanma yaşı ekonomik bir hayvansal üretim için oldukça önemlidir. Damızlıkta kullanma yaşı; hayvanların çiftleştirildiğinde normal döl verdiği ve ilerideki verimlerinin zarar görmediği yaş olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla erkek ve dişi tokluların damızlıkta kullanma yaşı önem arz etmektedir. Büyümesini tamamlayamayan toklu ortaya çıkabilecek olumsuzluklardan daha fazla etkilenir. Bu durumdaki toklu karnındaki yavruyu iyi besleyememekte, doğan yavru çok cılız olacağından yaşama gücü düşük ve çok yavaş gelişecektir. Gebe kalan genç dişilerin ise gelişmesi duraklamakta, kısırılık oranı artmakta ve süt verimi azalmaktadır.

Erken gelişen kültür ırkı dişi tokluların damızlık kullanma yaşı 7-8 aylık iken, bu yaş yerli koyun ırklarında geç geliştiğinden 17-20 aya çıkabilmektedir. Sürüdeki koyunlar pratikte 6-8 yaşlarına kadar, koçlar ise 4-5 yaşlarına kadar damızlık olarak kullanılabilir.

Koç Katımı

Koç katım yöntemleri serbest aşım, sınıf aşım ve elde aşım olmak üzere üç gruba ayrılarak incelenebilir.

a) **Serbest aşım:** Bu yöntemde yeterli sayıda koç, ana

sürüye salınır. Kızgınlık gösteren koyunlar, herhangi bir koç tarafından aşılır. Serbest aşım, çoğunlukla hangi koyunu aştığı bilinmediğinden koça göre herhangi bir seleksiyon söz konusu değildir.

b) **Sınıf aşımı:** Bu yöntemde koyunlar vücut yapılarına ve verim düzeylerine göre sınıflara ayrılır. Sınıflarda görülen aksaklığı düzeltebilecek nitelikte yeterli sayısı koç, aşım zamanında sürüye bırakılır.

c) **Elde aşım:** Elde aşım, hangi numaralı koyunun hangi numaralı koçla çiftleşeceği katımdan önce belirlenir. Katım mevsiminde, kızgınlık gösteren koyunları saptamak için bir arama koçu salınır. Böylece kızgınlık gösteren koyun tespit edilerek sürüden ayrılır. Daha sonra aşım listelerine bakılarak ona ayrılmış koçlarla çiftleştirilmesi sağlanır.

Dr. Yüksel AKSOY
GOP Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi

Sürü yönetimi yavrunun doğumundan başlayıp, damızlık dışı bırakılana kadar geçen süreçte yapılması gereken adımları kapsamaktadır.

Çizelge 1. Aşım yöntemlerine göre bir koça verilecek koyun sayısı (baş)

Aşım şekli	Genç koç	Ergin koç
Serbest	15-20	25-40
Sınıf	25-30	40-50
Elde	30-40	60-80

Koyunların Beslenmesinde Önemli Dönemler

Koyunların beslenmesinde başarılı olabilmek için beslemede bazı fizyolojik dönemlerin göz önüne alınması gereklidir.

- Koç katım dönemi beslenmesi
- Laktasyon dönemi beslenmesi
- Gebelik dönemi beslenmesi

• Koç katım dönemi beslenme

Koyunlarda döl veriminin artırılmasında koç katım dönemi beslenmesinin önemli bir yeri vardır. Bu dönemde koç katım öncesinde ve süresince normal ve düşük kondüsyonda olan keçilerin iyi kondüsyona gelmeleri sağlanıp, gebelik ve oğlaklama oranını artırılmaktadır. Ayrıca teke katım dönemi besleme uygulaması ile kısırılık azaltılmakta, ikizlik oranı artırılmakta ve kızgınlığın daha belirgin görünmesi sağlanmaktadır. Teke katım dönemi besleme keçilerde çiftleşmeden 2 hafta öncesinden başlayarak, çiftleştirme dönemi boyunca 2-3 hafta kadar sürer. Çiftleşme döneminde dişilere lezzetli, kaliteli çayır otlarının verilmesi veya mera kaliteli ise merada otlatmak yeterli olabilir. Ot kalitesi ve mera kalitesi düşük ise bu dönemde ek yemleme yapılma yapılmalıdır.

Koyun yetiştiriciliğinde ağız sütünün besleyiciliğinin yüksek olması ve yeni doğan kuzuların beslenme ihtiyacını karşıladığı için yerini hiçbir süt tutmaz. Bu yüzden yeni doğan kuzulara mutlaka ağız sütü verilmelidir.

Ek yemleme uygulamasında her gün hayvan başına meya ilave olarak 250-400 g kadar kesif yem verilmelidir. Kaliteli kuru otuna ilave olarak mısır, yulaf ve arpa gibi enerjice zengin tahıllardan verilebilir. Baklagil otları östrojenik bileşikler içermeleri nedeniyle koyunlarda gebelik oranını düşmesine sebep olabilmektedir. Bu nedenle bu dönemde rasyonda çayır otları, baklagil otlarından daha fazla olmalıdır.

• Laktasyon dönemi beslenme

Koyunlarda laktasyon süresi geniş bir varyasyon göstermekte olup 12-20 hafta arasındadır. Sağmal koyunlarda süt verimi doğumdan 3-4 hafta sonra pike ulaşır. Daha sonraki haftalarda düşmeye başlamaktadır. Toplam süt veriminin % 75'i laktasyonun ilk 8 haftasında üretirler. Sağmal koyunların beslenmesinde en kritik besin maddeleri enerji ve proteindir. Koyun sütünün yağ içeriği % 4-7 arasında değişir. Ayrıca sütün şeker (laktöz) içeriği de yüksektir. Bu nedenle enerji gereksinmesi de yüksek olmaktadır. Laktasyonun ilk haftalarında yüksek verimli koyunların enerji gereksinmelerini karşılamak zordur. Bu dönemde vücut yağ rezervi önemlidir.

Genellikle ikiz ya da üçüz yavru veren hayvanların süt verimleri tekiz yavru veren koyunlardan %20-40 daha fazla olması sebebiyle daha fazla besin maddesine ihtiyaç duymaktadırlar. Koyunların süt ihtiyaçlarını sadece kaba yem ile karşılamak mümkün olmaktadır. Bu nedenle süt verimi yüksek koyunlara laktasyonun ilk devresinde kaba yeme ilave olarak 1-1,5 kg kesif yem verilmelidir. Kaba yemin kalitesine göre kesif yem miktarı düşürülse de, laktasyonun ilk 4-5

haftasında sağmal koyunlara verilecek kesif yem miktarı en az 500-600 g olmalıdır.

• Gebelik dönemi beslenme

Koyunlarda gebeliğin ilk 2/3'lük devresinde yavru gelişimi yavaş olduğu için bu dönemde koyunlar yaşama payının az üzerinde beslenebilirler. Ancak gebeliğin son 1/3 döneminde ağırlığında hızlı bir artış görülür. Özellikle gebeliğin son 6 haftasında yavru gelişmesinin 2/3'lük kısmını gerçekleştirmektedir. Kuzularda optimal bir büyüme ve yüksek bir yaşama gücü için doğum ağırlığının 4-5 kg olması gerekir. Gebeliğin son dönemlerinde yetersiz besleme doğan kuzuların cılız olmasına, ikiz ya da üçüz doğumlarda kuzu doğum ağırlığının düşük olmasına, kuzu yapağısında azalmaya ve yeni doğan kuzularda büyüme geriliğine sebep olmaktadır. Gebeliğin son dönemi kuzularda yaşama gücü ve doğum ağırlığı üzerinde olumlu etkisi olduğu için gebeliğin son 6 haftasından itibaren koyunlara meraya ilaveten yaklaşık 500 g yem verilmelidir.

Kuzulama ve Ağız Sütünün Verilmesi

Koyunlarda doğum sırasında kuzuların %70'i ön geliş ve %30'u arka geliş durumunda doğar. Doğum olayının tamamlanmasından sonra ya da doğum sırasında, göbek kordonu kendiliğinden kopar. Koyunlarda plasenta (son) kuzulamadan 0,5-3 saat sonra düşer. Düşen sonlar toplanmalıdır. Zira çok ender olsa da bu sonlar diğer koyunlar tarafından yenebilmektedir. Ağız sütü kuzulamadan sonraki ilk günlerde koyunun verdiği süte denir. Koyun yetiştiriciliğinde ağız sütünün besleyiciliğinin yüksek olması ve yeni doğan kuzuların beslenme ihtiyacını

karşılığında için yerini hiçbir süt tutmaz. Bu yüzden yeni doğan kuzulara mutlaka ağız sütü verilmelidir. Bu süt koyunlardan doğumu takiben 3-5 gün süreyle salgılanır. Ayrıca içerdiği antikor (bağışıklık maddeleri) nedeniyle kuzularda bir süre hastalıklara karşı direnç oluşturur. Ağız sütü, hafif ishal edici etkisi ile kuzuların bağırsaklarındaki mekoniyumun (pisliğin) atılmasında sağlamaktadır.

Kuzu Büyütme Yöntemleri

Kuzu büyütme yöntemleri doğal büyütme, erken süttten kesme ve kalıntı sütle büyütme şeklinde sıralanabilir.

•Doğal büyütme

Doğal büyütme, kuzuların doğumdan süttten kesime kadar analarını emmelerinin yanında kalitede kaba ve yem kesif yemle beslenerek büyütülmektedir. Bu büyütme şeklinde kuzular 90-140 gün süre ile analarının yanında tutulur. Doğal büyütme yönteminde kuzular analarıyla birlikte ağılda ya da merada bulundurulur. Eğer kuzular süttten kesime kadar ağılda besleniyorsa, anaları meradan dönünce yanlarına bırakılır.

•Erken süttten kesme

Erken süttten kesme, kuzular için normal sayılan emiştirme süresinden önce süttten kesilmesi ya da analarının yanından ayrılması şeklindedir. Bu büyütme yönteminin iki amacı vardır. Birincisi, yılda birden çok kuzulatma yapan işletmelerde koyunları sonraki koç katımına hazırlamaktır. İkincisi ise kuzuların erken süttten kesimi ile süt üretimine kısa sürede geçmektir. Erken süttten kesimde kuzular 1-1,5 aydan fazla emiştirilmezler.

•Kalıntı sütle büyütme

Makine ya da elle sağım, koyundan alınamayan ve bu

şekilde memede kalan sütle, kuzuların analarını emdirerek büyütülmesine kalıntı sütle büyütme denir. Bu yöntemle koyunlardan hem daha fazla süt elde edilir, hem de kuzuların normal gelişmeleri sağlanır.

a)Tek Sağım + Bir Öğün

Kuzu Emiştirme: Kuzuların ağız sütünü 1-2 gün süreyle emmesinden sonra tek sağım + bir öğün kuzu emiştirme uygulamasına başlanır.

b)Çift sağım + Emiştirme:

Bu yöntemde, kuzuların 1-2 gün süreyle ağız sütü emmelerine izin verilir. Daha sonra koyunlar sabah ve akşam sağılırlar. Sağımı takiben kalıntı sütü emmek üzere kuzular analarının yanına 20-30 dakika süreyle bırakılır.

Kırkım

Kırkım, koyun üzerindeki yapağının makas ya da makine ile keserek alma işlemidir. Koyunlarda üstün nitelikte elde etmek için yapağı gömleğini zarar vermeden kırmak ve uygun yöntemle göre saklamak gerekir. Koyunların kırkım zamanın saptanmasında, yapağı gömleğindeki yağlıtının yumuşayıp ortaya çıkmasını sağlayacak yeterli sıcaklığın olması gerekir. Kırkımın kuzulamadan sonra yapılması gereklidir. Soğuk havalarda, ya da erken yapılan kırkımlarda kırkım zor olur. Yağlı ve kir, kırkım ekipmanlarına yapışarak kırkımı zorlaştırır. Ayrıca kırkılan koyunlar soğuk havanın etkisi ile hastalanabilir. Kırkım geç yapıldığında ise yapağının bir kısmı kendiliğinden dökülebilir. Aynı zamanda geç yapılan kırkımlarda koyunlar sıcaktan rahatsız olurlar. Ülkemizde kırkım ayları bakımından bölgesel bir ayırım vardır. Genel ilke olarak koyunlar yılda bir kez kırılır. Ancak bazı bölgelerde Eylül ayında ikinci kırkım yapıldığı da görülmektedir.

Tırnak Bakımı

Yıl boyunca merada kalan hayvanlarda tırnak bakımına ihtiyaç duyulmaz. Ancak yılın belirli aylarında ya da düzenli olarak ağılda barınan koyunlarda tırnak bakımına gerek vardır. Bu hayvanlarda tırnaklar aşınmadığı için alttan uca doğru kıvrılır ve yürümeyi zorlaştırır. Bu nedenle belirli aralıklarla koyunlarda tırnak bakımının yapılması gereklidir. Ayrıca tırnak aralarında taş ve dikenimsi çalı bitkileri yaralanmalara ve apselere neden olabilir. Bu durumda tırnak araları bir antiseptik madde ile temizlenmelidir.

Vücut bakımı ve temizliği

Koyunlarda vücut bakımı ve temizliği iyi bir şekilde banyoyla sağlanır. Bu aynı zamanda koyunlarda ektoparazitlerle mücadele açısından da önemlidir. Özellikle yağlı kuyruklu koyunlarda çakıldakların doğumdan ve kırkımdan önce muhakkak temizlenmesi gerekir. Diğer taraftan koyunların otladığı meralarda rüzgâr erozyonu varsa kırkım zorlaşır. Bu nedenle koyunlarda banyo işlemi genel olarak kırkımdan önce yapıldığı halde kırkımı kolaylaştırmak ve yapağının niteliğini artırmak için, banyo kırkımdan önce de yapılabilir. Kene yoğunluğunun fazla olduğu aylarda ise 15 günde bir banyo tekrarlanmalıdır.

Koyunların otladığı meralarda rüzgâr erozyonu varsa kırkım zorlaşır.
Bu nedenle koyunlarda banyo işlemi genel olarak kırkımdan önce yapıldığı halde kırkımı kolaylaştırmak ve yapağının niteliğini artırmak amacıyla, banyo kırkımdan önce de yapılabilir.
Kene yoğunluğunun fazla olduğu aylarda ise 15 günde bir banyo tekrarlanmalıdır.

FRANSA VE AVUSTURYA'DA SÜT KEÇİSİ YETİŞTİRİCİLİĞİ VE TÜRKİYE'DEKİ YETİŞTİRİCİLER İÇİN BAZI ÖNERİLER

Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından yürütülen "Süt Keçisi Yetiştiriciliğinde AB Boyutunun İncelenmesi ve İstihdamının Artırılması" adlı Leonardo da Vinci Hareketlilik Projesi kapsamında Fransa ve Avusturya'da mesleki eğitim faaliyetleri ve teknik ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalara araştırmacılar, teknik elemanlar, sektör temsilcileri ve keçi yetiştiricileri katılmışlardır.

Proje çerçevesinde Fransa ve Avusturya'da keçi işletmeleri, keçi peyniri yapan mandıralar, suni tohumlama ve keçi ıslah istasyonu, hayvan pazarı, keçi hastalıkları

araştırma laboratuvarı ve keçi sütü ürünlerini satan alışveriş merkezine ziyaretler gerçekleştirilerek keçi yetiştiriciliği, keçi ürünleri ve keçilerde görülen hastalıklar ile ilgili uzmanlarından detaylı bilgiler alınmış ve yerinde uygulamalar yapılmıştır.

Ayrıca, Fransa'nın Poitou-Charentes Bölgesindeki bazı kasaba ve köyler ziyaret edilerek, Fransa'nın kırsalında tarım ve hayvancılıkla uğraşan insanların sosyal ve kültürel yaşantıları ile günlük faaliyetleri hakkında gözlemler yapılmıştır.

Fransa ve Avusturya'daki keçi sütü yetiştiriciliği ile ilgili bilgileri vermeden önce bu ülkelerdeki ve Türkiye'deki hayvancılık verilerini incelemenin faydalı olacağını düşünüyoruz.

Dr. Şükür DURSUN
Bahri Dağdaş Uluslararası
Tarımsal Araştırma Enstitüsü-KONYA

Dr. Ahmet Hamdi AKTAŞ
Bahri Dağdaş Uluslararası
Tarımsal Araştırma Enstitüsü-KONYA

Fransa, Avusturya ve Türkiye'deki Hayvancılığın Mevcut Durumu

Tabloları incelediğimizde şu sonuçları çıkarabiliriz;

- Fransa'nın yüz ölçümü Türkiye'den daha küçük olmasına rağmen bizden daha fazla büyükbaş yetiştirmektedir. Büyükbaş varlığının önemli bir kısmını da et sığırları oluşturmaktadır.

- Fransa ve Avusturya'da birim hayvandan elde edilen verim miktarı Türkiye'deki verimden çok daha fazladır.

Tablo 1. Projenin Yürütüldüğü Ülkelerin Ekonomik Verileri, Hayvan Sayıları, Yıllık Üretilen Süt ve Et Miktarları

	Avusturya	Fransa	Türkiye
Yüzölçümü, km ²	83.858	551.500	780.576
Nüfus	8.334.325	64.473.140	73.586.256
Kişi Başı Gelir (\$)	37.000	42.000	10.000
İhracat (milyar \$)	122	490	121
Siğir Sayısı (baş)	1.997.210	19.199.300	10.859.000
İnek Sütü Miktarı (ton)	3.229.810	23.341.000	11.583.300
Siğir Eti Miktarı (ton)	218.188	1.466.670	325.286
Koyun Sayısı (baş)	333.181	7.715.200	23.974.600
Koyun Sütü Miktarı (ton)	9.210	253.200	734.214
Koyun Eti Miktarı (ton)	6.547	83.322	262.000
Keçi Sayısı (baş)	62.500	1.267.200	5.593.560
Keçi Sütü Miktarı (ton)	17.906	623.460	192.210
Keçi Eti Miktarı (ton)	557	6.458	37.000

Kaynak: Hayvancılıkla ilgili veriler FAO'dan alınmıştır

Tablo 2. Fransa'da Süt ve Peynir Fiyatları ile İlgili Bazı Bilgiler

Ürünler	Euro/kg*
İnek sütü	0.31 - 0.32
Koyun sütü	0.65 - 0.70
Keçi Sütü	0.60 - 0.62
İnek Peyniri (taze)	5 - 7
Keçi Peyniri (taze)	10 - 12
Keçi Peyniri (4 ay beklemiş)	20 - 25

Kaynak: Fransa Poitou-Charentes Bölgesi Keçi Yetiştiricileri Birliği

Tablo 3. Avusturya'da Süt ve Peynir Fiyatları ile İlgili Bazı Bilgiler

Ürünler	Euro/kg*
İnek sütü	0.31 - 0.32
Koyun sütü	0.68 - 0.70
Keçi Sütü	0.85 - 0.90
İnek Peyniri	5 - 7
Keçi Peyniri	15 - 25

Kaynak: Avusturya Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği
*: Yetiştiricinin satış fiyatıdır

- Bu ülkelerde keçi yetiştiriciliği süt üretimi amacıyla yapılmakta olup, keçilerin süt verimleri Türkiye'deki keçilere göre çok yüksektir.
- Yetiştiricinin keçi ve koyun sütü satış fiyatı inek sütüne göre yaklaşık iki katıdır.
- Keçi peynirinin satış fiyatı inek sütünden yapılan peynire göre yine iki katıdır.
- Fakat keçi peyniri 3-4 ay beklendiği zaman taze peynire göre iki katına satılabilir.

Bu açıklamalardan sonra şimdi de Fransa ve Avusturya'daki süt keçisi yetiştiriciliği ile ilgili bazı önemli bilgiler verelim.

Fransa'da Süt Keçisi Yetiştiriciliği ile İlgili Bazı Önemli Bilgiler

Kaynak: Patrick CHARPENTIER (Keçi Yetiştiricileri Bölge Birlik Başkanı, Keçi Yetiştiricisi ve Uzmanı)

- Fransa'da üretilen sütün % 65'i süt sığırlarından, % 14'ü

Patrick Bey, Bölgesel Keçi Yetiştiriciler Birliği'nin başkanlığını yapmaktadır. Birlik 700 üyeye sahip olup, yıllık 130 milyon kg keçi sütü pazarlıyor. Kendisinin de 300 baş keçisi ve 30 baş et sığırı mevcut olup, iki işçi çalıştırıyor. Sütünü yerel kooperatife satıyor. Birlik, Fransa genelindeki süt pazarını inceliyor, üretilecek süt miktarını belirliyor, süt fiyatını ve ekonomisini ilgilendiren meslek kuruluşlarını bir araya getiriyor. Patrick Bey aynı zamanda Meslekler Arası Ulusal Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin de başkanlığını yürütmektedir. Birlik daha ziyade sütün pazarlaması ile ilgili çalışıyor. Devletle pazarlık yapıyor ve devlet destekleri için tavsiyede bulunuyor. Birliğin gelirleri yetiştiriciden kesilen kesintiler ve devlet desteğinden oluşuyor. Birlik başka ülkelerde de ortak araştırmalar yapıyor ve onlara bilgiler veriyor.

keçilerden ve % 21'i ise koyunlardan elde edilmektedir.

- Fransa'da yaklaşık 1.200.000 baş süt keçisi mevcut olup, yılda 650 milyon litre keçi sütü üretilmektedir.
- Poitou-Charentes Bölgesi ülkenin keçi varlığının % 70'ini oluşturmaktadır.
- Fransa'nın keçi varlığının % 10'u Alp Dağları bölgesinde bulunmakta olup, toplam süt üretiminin de yaklaşık % 10'u bu bölgede üretilmektedir. Alp Bölgesindeki keçiler yarı entansif olarak besleniyor, merada otlatıldıktan sonra az miktarda ilave kesif yem veriliyor.

• Ekonomik nedenlerden dolayı keçicilik dağdan ovaya imiştir.

- Fransa'da keçi varlığının % 55'i Alpine, % 45'i Saanen'dir. Ergin keçilerin canlı ağırlık ortalaması 65-70 kg, tekelerin ise 70-100 kg civarındadır.

• Keçilerde laktasyon süresi 300 gün, laktasyon süt verimi ortalaması Alpine'lerde 800-900, Saanen'lerde 900-1000 litredir.

- Fransa'da üretilen keçi sütünün % 97'si peynir, % 3'ü ise içme sütü olarak işleniyor, üretilen keçi peynirinin % 75'i ülke içerisinde tüketiliyor.

• Fransa'da yaklaşık 7000 keçi yetiştiricisi var. Bunların % 45'i sütü peynire dönüştürüyor, diğerleri kooperatife satıyor. Ortalama 1.5 litre keçi sütünden 180 gram peynir üretiliyor.

- Keçiler genellikle 3. laktasyondan sonra damızlıktan çıkarılıyor. Ergin keçilerde ikizlik oranı % 80 civarındadır.

• Bir laktasyon boyunca keçi başı 770 litre süt üretimi için 448 kilogram konsantre yem (oğlakların yediği de dahil), 128 kilogram da kuru ot tüketiliyor.

- Keçi süt yeminin tonu 300 €'dur. 1 kg süttten elde edilen gelir ile 2 kg yem alınabiliyor.

- Fransa'da organik süt ve peynir % 30 daha fazla fiyatla satılıyor.

• Erkek oğlaklar 3 €, reforme keçiler 10 €, damızlık keçi 150-250 € arası bir fiyattan alıcı buluyor.

- Fransa'da keçilerin yarısından fazlası Capgenes Teke İstasyonunun sperması ile tohumlanıyor. Suni tohumlamada % 60-65 oranında başarı var.

• Oğlaklar 3-4 günlük yaşta analarından ayrılıyor ve süt ikame yemi ile besleniyorlar.

- Fransa'da sütün fiyatlanmasında yağ ve protein oranına bakılıyor. Protein oranı daha önemli ve fiyatlandırmada yağa göre 3 misli daha fazla etkili,

• Keçi sütü ve peyniri tüketimini artırmak amacıyla sergiler-fuarlar düzenlenmekte ve yarışmalar da yapılmaktadır.

Süt Keçisi Yetiştiriciliğinde Başarının Sırrı:

Kaynak: Patrick CHARPENTIER

- Keçilerin genetik yapısı iyi olmalı, sürü idaresi iyi yapılmalı,
- Keçiler verim seviyesi ve diğer özelliklerine göre gruplandırılmalı, yaşlılar, yavru lar ve sağmaller ayrı gruplar halinde barındırılmalıdır,

• Yeterli barınak olmalı, ağılin ortasında servis yolu olmalı ve sağım hane ayrı olmalıdır,

- Keçilerin sağlık durumu iyi olmalı, yeterli ve iyi kaliteli yemle beslenmelidir,

Dağlık bölgelerde süt keçisi yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması için iki yol bulunmaktadır. Bunlardan birincisi kıl keçilerinin bu ırkların tekeleri ile melezlenmesi ile oluşturulacak yeni melez keçiler bu bölgelerde yarı entansif olarak yetiştirilebilir. İkincisi ise yerli keçi ırklarımızın süt veriminin ıslah çalışmaları ile artırılmasıdır. Bu ikinci yol daha uzun zaman alması ve daha çok çalışma gerektirmesine rağmen kalıcı olması nedeni ile tercih edilmelidir.

- Altlık olarak sap balyası kullanılmalı ve 3-4 günde bir değiştirilmelidir,
- Laktasyon başı, ortası, sonu ve kurudaki döneme göre beslenme yapılmalıdır. Fransa'da bu dönemlere göre besleme yapılmaktadır,
- 1 ha alanda 10 keçi veya 2 sığır beslenebilir,
- 1 litre süt için 800 g ile 1 kg kaba yeme, 0.4-0.5 kg kesif yeme ihtiyaç vardır,
- Yemlerin besin madde muhtevaları kuru maddeye göre hesaplanmalıdır,
- Süt kalitesi yönünden kontroller düzenli aralıklarla yapılmalıdır,
- Keçiler sıcağa dayanır ama hava akımından (cereyanından) olumsuz etkilenirler,
- Oğlaklar 3-4 günde ana-sından ayrılmalı ve suni olarak beslenmelidir,
- İşletmede sağlık dolabı olmalıdır.

Fransa'da Süt Keçisi Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi

Kaynak: Bayan Nicole BOSSIS (Ekonomist, Güney Fransa'da Ardeş De Elevage Tarımsal Ekonomi Enstitüsü'nde çalışıyor, keçicilik üzerine çalışmalar yapıyor.)

- Fransa'da bir keçi işletmesinde keçi, bitkisel ürünler ve et sığıri yetiştiriliyor,
- Fransa'nın Dağlık Alp Bölgesinde keçiler otlatılıyor,
- Peynir üretenlerin ortalama 60 baş keçisi, çiğ süt olarak satanların ortalama 200 baş keçisi mevcut olup, hayvan başına süt üretimi ortalama 700-800 litredir,
- Bir keçinin bir yıldaki ürettiği süttten yapılan peynirin geliri yaklaşık 1200 €, çiğ süt olarak satılırsa 600 € olmaktadır,
- Ortalama 60 baş keçi \times 1200 € = 72.000 €, ortalama 200 baş keçi \times 600 € = 120.000 € brüt gelir sağlıyor,

- Kasaplık keçilerin ortalama satış fiyatı 9 €, özellikle erkekler 4-5 €'ya satılıyor, erkek oğlaklar 3 €, reforme keçiler 10 €, damızlık keçiler ise 150-250 € arası bir fiyattan alıcı buluyor,
- Devlet tarafından 400 baş damızlık keçiye kadar hayvan başı 9 € destek veriliyor,
- Sütün fiyatı protein ve yağ oranına göre değişiyor, Kasım-Aralık arasında süt azaldığı için fiyatlar daha yüksek oluyor,
- Organik yetiştiricilik yapanların ürünleri ile coğrafik işaretli ürünlerde daha fazla devlet desteği var,
- Yetiştiricilerin sütü peynire işleme oranı da geliri etkiliyor,
- 1000 litre süt üretimi için dışarıdan satın alınan yemlerin maliyeti 128 €, yem bitkisi üretmek için gübre ve tohum masrafı 52 €,
- Keçi başı 770 litre süt üretimi için 448 kilogram konsantre yem (oğlakların yediği de dahil), 128 kilogram da kuru ot tüketiliyor,
- 1 litre süt için kullanılacak konsantre yem 500 gramı geçmemelidir,
- 1 oğlak yılda 150 kilogram yem tüketir, işletmedeki her 100 baş keçiye 30 baş oğlak hesaplanır,
- Konsantre yemi azaltmak için yemden yararlanmayı iyileştirme yönünde çalışmalar yapılmaktadır, sürüden döl vermeyen hayvanlar uzaklaştırılmaktadır,
- Yetiştiriciler keçi başına yıllık yaklaşık 190 € net gelir elde ediyorlar. Diğer tarımsal ürünlerin satışı olmadan keçi başına 83 € gelir elde ediyorlar. 180 keçiden yıllık yaklaşık 15.000 € net gelir sağlıyorlar,
- Yıllık 100.000 € brüt geliri olan bir işletmenin kârı 15.000 €, bu kâr işletmelerin şartlarına göre 25.000 €'ya kadar çıkabilir,
- İşletmelerin % 6'sı keçicilikten kâr elde etmiyor. İşletmelerin %28'i ise 30.000 €'nın üzerinde kâr elde ediyorlar (Bu

rakamlar 200 baş keçiye göre hesaplandı),

- 200 baş damızlık keçisi ve 50 ha arazisi olan bir işletme yıllık 20.000 €'dan fazla net gelir elde edebilir, bu işletmeler Fransa'ya göre orta sınıf gelir seviyesinde sayılıyor.

Avusturya'da Süt Keçisi Yetiştiriciliği ile İlgili Bazı Önemli Bilgiler

Kaynak: Avusturya Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği

- Avusturya'daki keçi işletmelerinde entansif yetiştiricilik yapılmakta olup, her işletmede ortalama bir işçi (çoban) çalışmaktadır.
- Kaba yem ihtiyacı çayır mera alanlarından ve silajlık mısır ile karşılanmakta olup, konsantre yem ise genelde Birlik tarafından sağlanmakta ve hayvan başı günlük 1-2 kg verilmektedir. Altlık olarak sap balyası kullanılmakta ve 3-4 günde bir değiştirilmektedir.
- Yetiştiricilerin hayvanı da sütü de birlik tarafından pazarlanmaktadır.
- Avusturya süt verimi bakımından Avrupa'da 3. (Fransa, Hollanda'dan sonra) olmasına karşın hastalık yönünden arf tek ülkedir.
- Avusturya'daki Saanen keçilerin laktasyon süt verimi ortalaması 750-850 litredir.
- Keçi başına oğlak veriminin 1.60 olup, oğlaklar doğar doğmaz annelerinden ayrılmaktadır.
- Damızlık seçiminde hayvanların soy kütük kartlarına bakılmaktadır.
- Çebiçler 8-9 aylık yaşta damızlıkta kullanılmaktadır ve damızlık süresi 3-4 yıldır.
- Erkek oğlaklar 2-3 aylık yaşta kesilmekte ve 1 kg kar-kas 5-6 Euro'dan satılmaktadır.
- Keçi peyniri kalitesine göre 15-25 Euro'dan satılmaktadır.
- Damızlık genç keçilerin yurt dışı satış fiyatları adrese teslim 600-650 Euro olmaktadır.

Sonuç

Bu projeden elde edilen bilgiler ve tecrübeler ışığında, ülkemizde süt keçisi yetiştiriciliği ile ilgili birkaç önemli hususa dikkat çekmek istiyoruz.

Bunlar;

► Ülkemizin önemli bir bölümü için entansif süt keçisi yetiştiriciliği yerine yarı entansif şartlardaki yetiştiricilik daha ekonomik olabilir. Ancak, yem bitkisi ekilişleri veya kaliteli çayır-mera otu yeterli olan yerler için entansif yetiştiricilik uygun olabilir.

► Dağlık bölgelerimizde saf Saanen ve Alpine süt keçisi yetiştiriciliği, arazi yapısı, mera kalitesindeki yetersizlikler, kaba ve kesif kaynaklarının yeterli olmaması ve keçilerin meme yapıları gibi nedenlerle uygun değildir.

► Dağlık bölgelerde süt keçisi yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması için iki yol bulunmaktadır. Bunlardan birincisi kıl keçilerinin bu ırkların tekelere ile melezlenmesi ile oluşturulacak yeni melez keçiler bu bölgelerde yarı entansif olarak yetiştirilebilir. İkincisi ise yerli keçi ırklarımızın süt veriminin ıslah çalışmaları ile artırılmasıdır. Bu ikinci yol daha uzun zaman alması ve daha çok çalışma

gerektirmesine rağmen kalıcı olması nedeni ile tercih edilmelidir.

► Süt sığırları ile karşılaştırıldığında keçilerin üremesi kolay, gebelik süresi kısa, döl verimi yüksek ve nesil aralığı çok kısadır. Süt keçileri uygun çevre koşullarında bir batında ortalama iki oğlak verirler. Selülozca zengin yemleri çok iyi sindirirler, bu özellikleri koyun ve sığırdan çok daha fazladır. Bu avantajlarından dolayı süt keçisi yetiştiriciliği uygun şartlar sağlandığında karlı bir yatırım olabilir.

► Diğer taraftan, ülkemizde dondurma sektörünün ihtiyacı olan keçi sütünün üretilebilmesinin yanında, küçük bebekler açısından anne sütüne en yakın süt olarak bilinen ve birçok hastalıkların, özellikle de sindirim sistemini rahatsızlıklarının tedavisine yardımcı olan keçi sütünün üretiminin yaygınlaştırılması için süt keçisi yetiştiriciliği teşvik edilmelidir.

► Yapılacak çalışmalar, tanımlar ve teşviklerle ülkemizde süt keçisi yetiştiriciliği hızla artabilir. Bu projenin sonuçları ve yayım çalışmaları da bu amaca katkı sağlayacaktır.

FRANSA'DA ÖRNEK BİR KEÇİ İŞLETMESİ

İşletme Adı: Scea Ducourtieux Keçi İşletmesi, Poitou-Charentes Bölgesi
İşletme sahibi: Syhre Jean CLAUDE

Yetiştiricinin Verdiği Bilgiler; İşletmeleri atadan kalma, eşi ile keçi yetiştiriciliğine 19 yıl önce başlamışlar. Arazileri 100 ha, yarısı kiralık, 50 ha alan mera olarak kullanılıyor. Buğday, mısır, kolza, ayçiçeği ekiyorlar. Ayçiçeği münavebe amacıyla ekiliyor. Hektar başı 300 € devlet desteği alıyorlar. İşletmede 300 baş sağmal Saanen keçisi, 20 baş da Limousin et siğir var. Her sene 100 baş genç keçi sürüye katılıyor. Keçiler 3 doğumdan sonra sürüden çıkarılıyor. Çebeçilerin ilkine gebe kalma yaşı 7. ay. Otlatma sezonu 3-4 ay olması nedeni ile keçiler ağılda besleniyor. Süt verimi 10 aylık sağım süresinde 900 kg. Tohumlamalar Eylül-Ekim aylarında yapılıyor. Sezon dışı tohumlama yapılacağı zaman suni aydınlatma yapılıyor. 45 günlük aydınlatmadan sonra kızgınlığa gelen keçileri tekeye veriyorlar ya da suni tohumlama yapıyorlar. Oğlakların yaşama gücü % 85-90. 1 litre süt geliri ile 1 keçi ve yavrusunu besleyebiliyorlar. Ailenin kızı lisede, erkek çocukları ise Melle'deki Tarım Meslek Lisesi'nde okuyor. 1986 yılında kurulan 16 başlıklı sağım haneleri var.

FRANSA'DA ÖRNEK BİR KEÇİ İŞLETMESİ

İşletme Adı: Jill ve Katrine Keçi İşletmesi, Poitou-Charentes Bölgesi
Yetiştiricinin Verdiği Bilgiler; Keçi yetiştiriciliğine 1985 yılında 30 ha arazi ile başlamışlar, şimdilerde 55 ha arazileri mevcut. 320 baş Saanen ve Alpine keçileri var. Yem bitkisi olarak silajlık mısır ve yonca üretiyorlar. 12 yıldır merada otlatma yapıyorlar. Arpa ile ek yemleme yapıyorlar. Keçiler Mart-Ekim ayları arası merada otlatılıyor. Meranın etrafında elektrikli çit mevcut. Yazın sıcak aylarda ağılda taze otu ve yoncayı ilave olarak veriyorlar. Taze yonca alıştırıldığında keçilerde şişme yapmıyor. İşletmenin süt verimi 800 kg. Ocak-Şubat'ta doğumlar başlıyor, oğlaklar 8-10 gün anne sütü ile besleniyor, sonra süt tozu ile yapay büyütme yapılıyor. İkizlik oranı % 80, oğlakların yaşama gücü % 80-90. Süt: % 3.6 yağ, % 3.8 protein içeriyor. 1 kg keçi peyniri 7-8 kg süttten üretiliyor. Yılda keçi başı 300 kg kesif yem veriliyor. 1 keçi 1 litre süt için 400 g kesif yem tüketiyor. Günde 6 kg yeşil yonca, 0.3 kg kuru ot ve 0.9 kg kesif yem veriliyor, 6-7 saat otlatma yapılıyor. Yetiştirici bu rasyonla günlük 3 kg süt almayı hedefliyor. Yılda 125 keçiye birlik aracılığıyla donmuş sperma ile suni tohumlama yapıyor. Süt veya keçi başı devletten bir destek alıyor. Yem bitkisi ekilişi olarak destek alıyor. Sütü 0.61 € fiyata satıyor. Yetiştirici merada Alpine keçilerin Saanen keçilerden daha dayanıklı olduğunu ve güneşin Saanenlerin gözlerini ve memelerini etkilediğini söylüyor. Sağım hanelerini 40.000 €'ya yaptırmışlar.

ZENGİN BESİN İÇERİKLİ KEÇİ SÜTÜNÜN TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ DURUMU

Keçi sütü ve ürünleri kendine özgü lezzet, koku, tekstür ve doğal yapısı nedeniyle inek sütüne alternatif olarak karşımıza çıkmaktadır.

Giriş

Günümüzde insan beslenmesinde son derece önemli yararlı etkileri tespit edilmiş olan keçi sütü ve ürünlerine talep hızlı bir biçimde artmakta, gerek keçilerin kolay bakım ve beslenmeleri gerekse sütünün üstün özelliklerinden dolayı keçi yetiştiriciliği önem kazanmaktadır. Günümüzde keçi sütünün sağlık üzerine olumlu etkilerinin anlaşılmasından dolayı son yıllarda keçi sütü ile ilgili araştırma sayısı artış göstermiştir. Keçi sütü ve ürünleri kendine özgü lezzet, koku, tekstür ve doğal yapısı nedeniyle inek sütüne alternatif olarak karşımıza çıkmaktadır. Keçi sütü ve ürünlerinin tüketimindeki artışta belirleyici en önemli faktörlerden birisi de insan sağlığı üzerine yararlı etkisidir. Keçi sütü kabul edilebilir, etkileyici koku ve lezzete sahiptir. İnek sütüne göre daha az alerjik etkiye (Park ve ark., 2007) ve yüksek sindirilebilirliğe sahiptir (Jandal, 1996).

Türkiye'de ve Dünyada Keçi Sütü Üretimi

Dünya toplam süt üretiminin %2,2'sini keçi sütü, %1,3'ünü koyun sütü, %0,3'ünü ise deve sütü oluşturmaktadır. 2009 yılı FAO verilerine göre dünyadaki toplam keçi sütü üretiminin %59'u Asya'da, %21'i Afrika'da ve %16'sı ise Avru-

pa'da gerçekleşirken; koyun sütü genel olarak Asya'da (%44) ve Avrupa'da (%34) üretilmekte, deve sütünün büyük bir kısmı da (%89) Afrika'da üretilmektedir.

Dünyada ve AB'de keçi sütü ve ürünlerinin önemli düzeyde tüketiminin ve dolayısıyla üretiminin olmasına karşın, Türkiye'de keçi sütü ve ürünlerinin üretiminin yetersiz düzeyde olduğu söylenebilir. Nitekim 1980- 2008 döneminde dünyada toplam keçi sütü üretimi %98 oranında artarken, Türkiye'de %57 oranında azalmıştır. Dünyada Amerika Birleşik Devletleri, İsviçre, Japonya gibi bazı ülkelerde keçi sütü ve ürünlerine yönelik tüketim eğilimi belirlemeye yönelik çalışmalara rastlanmaktadır (Ryfell ve ark., 2008; McLen-Meynsse ve ark., 2004; Ozawa ve ark., 2009). Türkiye'de ise bu ürünlerin tüketim eğilimine yönelik yapılan çalışmalar sınırlıdır.

Türkiye'de keçi sütü ve ürünleri üretimi esas olarak kıl keçilerine dayalı olarak yürütülmektedir. Üretilen keçi sütleri genellikle koyun ve/veya inek sütü ile karışık olarak peynire işlenmekte veya doğrudan dondurma üretiminde kullanılmaktadır. Bununla birlikte Türkiye'de son yıllarda keçi sütü

Prof. Dr. Özer KLINİK
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Süt Teknolojisi Bölümü

Araş. Gör. Ecem AKAN
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Süt Teknolojisi Bölümü

ve ürünlerinin üretimi konusunda gelişmeler yaşanmaktadır. Özellikle Trakya, Marmara, Ege ve İç Anadolu Bölgesi'nde saf Saanen ve Saanen melezlerine dayalı keçi yetiştiriciliği işletmeleri kurulmuş ve yenilerinin kurulması yönünde girişimlerin olduğu bilinmektedir (Savran ve ark., 2011).

Son yıllarda dünyada keçi sütü üretiminde yaşanan artış 2010 yılında daha düşük bir oranla gerçekleşmiştir. Türkiye (%3,5) ve Fransa (%6,4) keçi üretiminde ciddi artışların gözlemlendiği ülkeler olurken, düşüşün olduğu ülkeler Meksika (%1,0), İspanya (%2,9) ve Hollanda (%8,6) olmuştur. Türkiye'de toplam süt üretimi, dünya genelinde gözlenen düşüşün aksine 2013 yılında bir önceki yıla göre %4,7 oranında artarak 18 milyon 223 bin 712 tona ulaşmıştır. Üretilen bu miktarın %91,4'ünü inek sütü, %6'sını koyun sütü, %2,3'ünü

keçi sütü, %0,3'ünü ise manda sütü oluşturmuştur (TÜİK, 2013). 2012 yılına göre keçi sütü % 10,4 artış oranı ile üretimi en çok artan süt olmuştur.

Keçi sütü çok özel ve pahalı peynirlerin yapıldığı değerli bir süttür. Özellikle Fransa, İtalya ve İspanya gibi Akdeniz'e kıyısı olan Avrupa ülkelerinde çok sevilerek tüketilen ve diğer peynirlere göre en çok tercih edilen peynirler keçi sütünden yapılmaktadır. Keçi sütünden üretilen ürünler Avrupa'da "özel sağlık marketlerinde" özel fiyatlarla satılmakta ve bebeklere anne sütünün alternatifi olarak verilebilmektedir. Ülkemizde ise daha çok koyun ve inek sütüyle karıştırılarak işlenir ve en çok peynir yoğurt üretiminde yararlanır.

Besin içeriği

Süt ve süt ürünleri besin içeriği yönünden zengin gıda kaynaklarıdır. Keçi sütünün toplam protein miktarı 2.6 g/l ile 4.1 g/l aralığında değişmektedir. Sütün protein içeriğini hayvanın yaşı, beslenmesi, laktasyon aşaması ve mevsim etkilemektedir. Bununla birlikte toplam proteinin içinde kazeinin oranı türler arasında hayvana ve laktasyon aşamasına göre değişebilmektedir (Barrucand and Raynal-Ljutovac, 2007). Keçi sütü, protein

içeriği ile inek sütü protein içeriği benzer olmakla birlikte proteini oluşturan unsurların oranları birbirinden farklıdır. Süt proteinlerinden α_s -kazeinin, alerjiye sebep olan önemli bir proteindir. Bu protein keçi sütünde inek sütüne oranla çok daha azdır. Bu nedenle de keçi sütü daha az alerjik etkiye sahiptir. Aminoasit kompozisyonları açısından bakıldığında keçi sütü treonin, izolösin, lizin, sistin, tirozin ve valin açısından zengindir (Posati ve Orr, 1976).

Keçi sütü yağının yaklaşık % 99'unu trigliseritler oluşturmaktadır. Keçi sütü özellikle içerdiği yağ asitleri açısından inek sütü yağından önemli derecede farklıdır. Keçi sütü yağı kaproik (C6:0), kaprilik (C8:0) ve kaprik (C10:0) asitlerince zengindir (Yaralı ve ark., 2013). Keçi sütünün inek sütünden düşük oranda trans C18:1 yağ asidi içermesi kalp hastalıkları riski açısından önemli bir avantajdır (Haenlein, 2004). Keçi sütünün yağ globülleri çok küçük olduğundan yağının ayrılması zordur, çok kolay homojenize olur ve çok uzun sürede kaymak oluşumu gözlemlenir. Bu nedenle keçi sütünden çok değerli ve özel peynirler üretilmekte ve çok yüksek fiyatlara satılmaktadır. Ayrıca keçi sütünün, kısa zincirli yağ asitlerince zengin olması özellikle sindirim ye-

teneği henüz gelişmemiş bebeklerin beslenmesinde keçi sütünden yararlanılmasını ya da keçi sütünden üretilmiş bebek mamalarının kullanımını ideal kılmaktadır. Keçi sütünün viskozitesi (kıvamı) inek sütüne göre daha yüksektir

Keçi sütü konjuge linoleik asit (KLA) açısından da oldukça zengindir. KLA, birçok gıda ürününde bulunsa da ruminant hayvanlardan elde edilen et, süt ve ürünleri insan diyetleri için başlıca kaynaklardır (Çelebi ve Kaya, 2008). KLA'nın kanser, kalp-damar hastalıkları, şeker hastalığı, immün sistem, kemik mineralizasyonu ve vücut kompozisyonu üzerine olan çok önemli pozitif etkilerinden dolayı, insan beslenmesinde büyük önem kazanmıştır (Çelebi ve Kaya, 2008). KLA, özellikle göğüs kanseri, prostat kanseri ve damar sertliği riskini azaltmaktadır. Ayrıca KLA, insüline karşı duyarlılığı artırarak yağ asitlerinin ve glukozun yağ dokusundan kas dokusuna geçişini arttırmakta ve yağ oranında azalma sağlamaktadır. Bu özelliği ile KLA, şeker hastalarının kan şekerini kontrol altına almalarına da yardımcı olmaktadır.

Keçi sütüne vitamin ve mineraller açısından bakıldığında niasin, riboflavin, kalsiyum,

Özellikle Fransa, İtalya ve İspanya gibi Akdeniz'e kıyısı olan Avrupa ülkelerinde keçi sütünden yapılmaktadır. Keçi sütünden üretilen ürünler Avrupa'da "özel sağlık marketlerinde" özel fiyatlarla satılmakta ve bebeklere anne sütünün alternatifi olarak verilebilmektedir. Ülkemizde ise daha çok koyun ve inek sütüyle karıştırılarak işlenir ve en çok peynir yoğurt üretiminde yararlanır.

Ülkemizde keçi peynirleri daha çok bölgesel olarak üretilmektedir. Bu ürünlere yönelik olarak tüketici taleplerinin artmasıyla modern işletmelerde keçi sütü ve ürünlerinin üretimi artış göstermiştir. Ayrıca keçi sütünün ticari olarak da üretimi artırılmalı ve marketlerde daha yenilikçi yaklaşımlar temel alınarak pazarlanmasına önem verilmelidir.

potasyum ve yüksek oranda selenyum içermesi besleyici ve terapötik etkisini artırmaktadır. Ancak, demir, vitamin-B12 ve folik asit bakımından fakir olan keçi sütünü zenginleştirmek gerekebilmektedir. Keçi sütünde inek sütüne göre daha yüksek miktarda vitamin A bulunduğundan keçi sütü inek sütüne göre daha beyazdır. Teknolojik olarak bakıldığında ise keçi sütünün daha fazla kalsiyum içermesi nedeniyle peynir mayası ile pıhtılaşması daha hızlı ve kolay olmaktadır.

Keçi sütünün önemli bir özelliği kendine özgü 'keçi' aromasıdır. Keçi sütündeki serbest yağ asitleri bu karakteristik aromanın temel kaynağıdır (Akpınar ve ark., 2010). Karakteristik keçi aroması kısa ve orta zincirli yağ asitlerinin daha yüksek oranda bulunmasından kaynaklanır (Veral, 2005). Hijyenik olmayan koşullarda sağım, sütün sağım sonrası uygun olmayan ortamlarda bekletilmesi, kötü bakım ve besleme koşullarında keçi sütünde hoş olmayan bir koku (teke kokusu) ve aroma ortaya çıkar. Bu koku keçi sütünden üretilen peynir, yoğurt gibi ürünlerde de hissedilmektedir. İyi bakım ve besleme koşullarında, sağlıklı koşullarda ve makineyle süt sağımında bu kötü koku ve tat kaybolmaktadır.

Sonuç

Keçi sütü son yıllarda bazı terapötik etkileri nedeniyle daha çok ilgi uyandırmakta ve çeşitli araştırmalara konu olmaktadır. Keçi sütünün yağ globüllerinin diğer sütlerin yağ globüllerine göre daha küçük olması sebebiyle ve doğal homojenize özelliğinden (Akpınar ve ark., 2010) daha kolay sindirilebilir özellik göstermektedir. Alerjiye sebep olan α_1 -kazeinin keçi sütünde inek sütüne oranla çok daha az bulunmasından dolayı keçi sütü daha az alerjik etkiye sahiptir. Bu özelliklerinin yanında zengin besin içeriği sebebiyle de keçi sütü tüketicilerin dikkatini çekmektedir. Ülkemizde keçi peynirleri daha çok bölgesel olarak üretilmektedir. Bu ürünlere yönelik olarak tüketici taleplerinin artmasıyla modern işletmelerde keçi sütü ve ürünlerinin üretimi artış göstermiştir. Ayrıca keçi sütünün ticari olarak da üretimi artırılmalı ve marketlerde daha yenilikçi yaklaşımlar temel alınarak pazarlanmasına önem verilmelidir.

Kaynaklar

- Akpınar, A., Yerlikaya, O., Kınık, Ö., 2010. Keçi sütü 1: Keçi sütünün özellikleri ve pazarlanması. Süt Dünyası. Eylül-Ekim Sayısı, 46-51.
- Anonim, 2009. <http://www.fao.org/statistics/en/>. Erişim tarihi: 10.05.2014
- Anonim, 2013. <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>. Erişim tarihi: 10.05.2014
- Barrucand, P., Raynal-Ljutovac, K., 2007. Variation of whey protein content in goat milk and impact on cheese yield. In: 5th International Symposium on The Challenge to Sheep and Goats Milk Sectors, Alghero, Italy, 18-20 April, p. 147 (Book of Abstracts).
- Çelebi, Ş., Kaya, A., 2008. Konjuge linoleik asitin biyolojik özellikleri ve hayvansal ürünler de miktarını artırmaya yönelik bazı çalışmalar. Hayvansal Üretim 49(1): 62-68.
- Haenlein, G.F.W., 2004. Goat milk in human nutrition. Small Ruminant Research, 51, 155-163.
- Jandal, J.M., 1996. Comparative aspects of goat and sheep milk. Small Rumin. Res. 22, 177-185.
- McLean-Meynsse PE, Cavalier MD: An empirical investigation of factors influencing consumption or interest in consuming goat cheese and goat milk. J Food Prod Market, 10 (3): 45-60, 2004.
- Ozawa T, Mukuda K, Fujita M, Nishitani J: Goat milk acceptance and promotion methods in Japan: The questionnaire survey to middle class households. Anim Sci J, 80, 212-219, 2009.
- Posati, L.P., Orr, M.L., 1976. Composition of Foods, Dairy and Egg Products, Agriculture Handbook No:8-1. USD-ARS, Consumer and Food Economics Institute Publishers, Washington, DC, pp. 77-109.
- Ryffel S, Piccinali P, Büttiker U: Sensory descriptive analysis and consumer acceptability of selected Swiss goat and sheep cheeses. Small Rumin Res, 79, 80-86, 2008.
- Savran, F., Aktürk, D., Dellal, İ., Tatlıdil, F., Dellal, G., Pehlivan, E., 2011. Türkiye'de seçilmiş bazı illerde keçi sütü ve ürünleri tüketimine etkili faktörler. Kafkas Univ Vet Fak Dergisi, 17 (2): 251-256.
- Veral, S., 2005. Keçi sütünün değerlendirilmesi keçi sütünden beyaz peynir üretim teknolojisi. Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi, İzmir. Syf: 160-164.
- Yaralı, E., Atay, O., Gökdal, Ö., Çetiner, Ş., 2013. Keçi sütünün insan beslenmesi açısından önemi ve Türkiye'de ve dünyada keçi sütü üretimi. Agrotime, 1, 100-109.